

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0025

Strategie EU pro rovnost žen a mužů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů (2019/2169(INI))

(2021/C 456/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a články 6, 8, 10, 83, 153, 157 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na články 21 a 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na její cíle udržitelného rozvoje, zejména na cíl 5 a související cíle a ukazatele,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na směrnice přijaté od roku 1975, týkající se různých aspektů rovného zacházení pro ženy a muže (směrnice 79/7/EHS ⁽¹⁾, směrnice 86/613/EHS ⁽²⁾, směrnice 92/85/EHS ⁽³⁾, směrnice 2004/113/ES ⁽⁴⁾, směrnice 2006/54/ES ⁽⁵⁾, směrnice 2010/18/EU ⁽⁶⁾ a směrnice 2010/41/EU ⁽⁷⁾),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU ⁽⁸⁾ (dále jen „směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem“),
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady/nevýkonnými členy správní rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních (směrnice o ženách v řídicích a dozorcích orgánech), který Komise předložila dne 14. března 2012 (COM(2012)0614),
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva),
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2016 o uzavření, jménem Evropské unie, Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, který předložila Komise (COM(2016)0109),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 6. března 2019 s názvem „Zpráva o rovnosti žen a mužů v EU za rok 2019“ (SWD(2019)0101),

⁽¹⁾ Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24).

⁽²⁾ Směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství (Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56).

⁽³⁾ Směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (Úř. věst. L 348, 28.11.1992, s. 1).

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 2010/18/EU ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS a zrušuje se směrnice 96/34/ES (Úř. věst. L 68, 18.3.2010, s. 13).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2020 o prioritách EU pro 64. zasedání Komise OSN pro postavení žen ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2019 o odmítavých reakcích vůči ženským právům a rovnosti žen a mužů v EU ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a dalších opatřeních pro boj proti násilí na základě pohlaví ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o rovnosti žen a mužů v odvětví médií v EU ⁽¹³⁾,
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů za rok 2019 Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), zveřejněný dne 15. října 2019,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o rovnosti žen a mužů a daňových politikách v EU ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2018 o rovnosti žen a mužů v obchodních dohodách EU ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2017 o posílení hospodářského postavení žen v soukromém a veřejném sektoru v EU ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii EU pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2017 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2014–2015 ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. února 2017 o podpoře rovnosti žen a mužů v oblasti duševního zdraví a klinického výzkumu ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 100 z roku 1951, která se týká stejného odměňování, a na úmluvu MOP č. 190 z roku 2019 o násilí a obtěžování,
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 7. března 2014 o posílení zásady rovného odměňování mužů a žen prostřednictvím transparentnosti ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na strategický závazek Komise ohledně rovnosti žen a mužů na období let 2016–2019,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2017 nazvané „Akční plán EU na období 2017–2019: boj proti rozdílům v odměňování žen a mužů“ (COM(2017)0678),
- s ohledem na zprávu Komise z roku 2019 o rovnosti žen a mužů v EU,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 13. června 2019 na téma „odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů: klíčové politiky a opatření“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. května 2016 o chudobě z hlediska rovnosti žen a mužů ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0111.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 19.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0014.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 9.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 6.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 49.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 99.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 69, 8.3.2014, s. 112.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 93.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 16. listopadu 2017 o boji proti nerovnostem jakožto nástroji k podpoře tvorby pracovních míst a růstu ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. února 2014 o pohlavním vykořisťování a prostituci a jejich dopadu na rovnost žen a mužů ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o vnějších faktorech, které jsou překážkou podnikání žen v Evropě ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. dubna 2017 o ženách a jejich úloze ve venkovských oblastech ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2018 o pečovatelských službách v EU pro větší rovnost žen a mužů ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2018 o ženách, rovnosti žen a mužů a spravedlnosti v oblasti klimatu ⁽²⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o rovnosti žen a mužů a zlepšování postavení žen v digitálním věku ⁽²⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2015 o strategii EU pro rovnost žen a mužů pro období po roce 2015 ⁽³⁰⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 10. prosince 2019 na téma „ekonomiky založené na genderové rovnosti v EU: další postup“,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho články 1, 2, 3, 6, 9, 11, 12 a 15,
- s ohledem na akční plán EU pro rovnost žen a mužů a na společný pracovní dokument útvarů nazvaný „Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen: proměna života dívek a žen prostřednictvím vnějších vztahů EU (2016–2020)“ (SWD (2015)0182),
- s ohledem na Pekingskou deklaraci a akční platformu a výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji (ICPD), její akční program a výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na Pařížskou dohodu přijatou v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu z roku 2016, na rozšířený Limský pracovní program týkající se genderu a svůj akční plán pro rovnost žen a mužů z prosince 2019,
- s ohledem na průzkum Agentury pro základní práva (FRA) nazvaný „Násilí páchané na ženách: průzkum v celé EU“, zveřejněný v roce 2014,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 o Unii nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 7. května 2020 nazvané „Demografické výzvy v EU s ohledem na hospodářské a rozvojové nerovnosti“,

⁽²²⁾ Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 89.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 78.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 35.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 14.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 80.

⁽²⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0054.

⁽²⁸⁾ Úř. věst. C 458, 19.12.2018, s. 34.

⁽²⁹⁾ Úř. věst. C 66, 21.2.2018, s. 44.

⁽³⁰⁾ Úř. věst. C 407, 4.11.2016, s. 2.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na Evropskou chartu pro rovné postavení žen a mužů v místním životě,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro kulturu a vzdělávání a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0234/2020),
- A. vzhledem k tomu, že právo na rovné zacházení je určujícím základním právem uznaným ve Smlouvách Evropské unie a v Listině základních práv a je nezbytné pro její další rozvoj;
- B. vzhledem k tomu, že členské státy dosáhly v indexu rovnosti žen a mužů EU za rok 2019 v průměru 67,4 bodu ze 100 a že jejich skóre se tak od roku 2005 zlepšilo o pouhých 5,4 bodu;
- C. vzhledem k tomu, že nerovnosti jsou udržovány při životě škodlivými strukturami a stereotypy, které se vyskytují všude ve světě, a že pokud se tyto struktury a stereotypy podaří odbourat, podpoří to rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že podpora rovnosti žen a mužů a investice do žen a dívek jsou přínosné nejen pro společnost jako celek, ale jsou cílem samy o sobě; vzhledem k tomu, že je důležité prozkoumat přetrvávající a základní příčiny jevu přezdívaného „leaky pipeline“ (děravé potrubí); vzhledem k tomu, že v zájmu podpory demokratických hodnot, základních práv a zejména práv žen je zapotřebí silné hnutí za práva žen, a vzhledem k tomu, že ohrožení práv žen je také ohrožením demokracie;
- D. vzhledem k tomu, že genderová diskriminace je často spojena s diskriminací založenou na identitách, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, etnický nebo sociální původ, genetické rysy, jazyk, náboženské vyznání nebo přesvědčení, politické nebo jiné názory, příslušnost k národnostní menšině, majetek, narození, zdravotní postižení, věk, sexuální orientace, genderová identita a její vyjádření a třída nebo migrační status, což vede ke dvojí a vícenásobné diskriminaci; vzhledem k tomu, že v jakékoli politice rovnosti žen a mužů je zásadní horizontální průřezová perspektiva, aby bylo možné tyto mnohačetné hrozby diskriminace rozpoznat a řešit; vzhledem k tomu, že v politikách EU dosud nebyl uplatňován průřezový přístup a důraz byl kladen většinou na individuální rozměr diskriminace, což neřeší její institucionální, strukturální a historickou dimenzi; vzhledem k tomu, že uplatňování průřezové analýzy nám nejen umožňuje porozumět strukturálním překážkám, ale také nabízí důkazy pro vytvoření referenčních hodnot a vytyčení cesty ke strategickým a účinným politikám proti systémové diskriminaci, vyloučení a sociálním nerovnostem, a vzhledem k tomu, že tímto způsobem je třeba usilovat o řešení všech forem diskriminace, aby byla zaručena rovnost pohlaví pro všechny ženy;
- E. vzhledem k tomu, že EU přijala důležité právní předpisy a učinila zásadní pokrok v úsilí o rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že toto úsilí se v posledních letech zpomalilo a naopak vzkvétala hnutí, která se staví proti politikám rovnosti žen a mužů a právům žen, která se snažila obnovit tradiční genderové role jako normu, zpochybňovala současný stav a blokovala další pokrok; vzhledem k tomu, že se tato hnutí, která se staví proti politikám rovnosti žen a mužů, rozmanitosti rodin, sňatkům osob stejného pohlaví, sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a souvisejícím právům a proti začleňování genderového hlediska, snaží ovlivňovat tvorbu vnitrostátních a evropských politik, aby znepokojivým způsobem oslabovala již zavedená základní práva, a vzhledem k tomu, že ohrožení práv žen vždy ohrožuje i demokracii a sociální a hospodářský pokrok;
- F. vzhledem k tomu, že práva týkající se zdraví, zejména práva na sexuální a reprodukční zdraví, jsou základními právy žen a měla by být posílána a nelze je nijak omezovat nebo odstranit;
- G. vzhledem k tomu, že v některých členských státech je patrný regresivní vývoj, a to i v oblastech posilování hospodářského postavení žen, a existuje riziko, že by se mohla dále snížit priorita rovnosti žen a mužů v agendě členských států;
- H. vzhledem k tomu, že třetina žen v EU ve věku 15 a více let zažila nějakou formu fyzického nebo sexuálního násilí ⁽³¹⁾, polovina zažila sexuální obtěžování a desetina čelila obtěžování na internetu;

⁽³¹⁾ Průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva z roku 2014, na úrovni EU v této oblasti nejkomplexnější, založený na údajích z 28 členských států.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- I. vzhledem k tomu, že násilí vůči ženám ve všech svých formách (fyzické, sexuální, psychologické, ekonomické nebo kybernetické násilí) představuje porušení lidských práv a jednu z největších překážek na cestě k rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že předpokladem rovnosti je život bez násilí; vzhledem k tomu, že násilí na základě pohlaví ve zdravotnictví, jako je například porodnické a gynekologické násilí, představuje formy násilí, které vyšly najevo až v posledních letech, a vzhledem k tomu, že násilí vůči starším ženám stále není do značné míry bráno v potaz; vzhledem k tomu, že dezinformační kampaně, které mají oslabit rovnost žen a mužů, brzdí také pokrok v potírání násilí vůči ženám, jak bylo patrné v souvislosti s Istanbulskou úmluvou, což v některých členských státech vede k odporu veřejnosti a škodlivým politickým rozhodnutím;
- J. vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi představuje jednu z nejflagrantnějších forem porušování základních práv a lidské důstojnosti; vzhledem k tomu, že ženy a dívky tvoří 80 % registrovaných obětí obchodování s lidmi a 95 % registrovaných obětí obchodování za účelem sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi tvoří stále větší součást organizované trestné činnosti, představuje určitou formu otroctví a porušení lidských práv a týká se především žen a dětí, zejména za účelem sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že trh s prostitucí napomáhá obchodování se ženami a dětmi a zhoršuje násilí páchané vůči nim; vzhledem k tomu, že členské státy musí své sociální a ekonomické politiky navrhnout tak, aby pomohly zranitelným ženám a dívkám opustit prostituci, mimo jiné zavedením zvláštních sociálních a ekonomických politik, které jim mají pomoci;
- K. vzhledem k tomu, že chudoba a sociální vyloučení mají strukturální příčiny, které je třeba vymýtit a zastavit, zejména prostřednictvím politik zaměstnanosti, bydlení, mobility a přístupu k veřejným službám; vzhledem k tomu, že prostitute, obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, za účelem sexuálního vykořisťování je určitou formou otroctví a je neslučitelné s lidskou důstojností, zejména v zemích, kde byl legalizován sexuální průmysl; vzhledem k tomu, že v důsledku nárůstu organizované trestné činnosti a její ziskovosti roste na celém světě i obchodování s lidmi; vzhledem k tomu, že trh s prostitucí napomáhá obchodování se ženami a dětmi a zvyšuje násilí páchané vůči nim, zejména v zemích, kde byl sexuální průmysl legalizován;
- L. vzhledem k tomu, že podle OSN se téměř 35 % žen na celém světě potýká na svém pracovišti s psychickým nebo sexuálním obtěžováním, což má značné dopady na jejich osobní a profesní ambice, a že toto obtěžování snižuje sebeúctu těchto žen a oslabuje jejich vyjednávací pozici, když usilují o spravedlivější odměňování; vzhledem k tomu, že spravedlivá odměna a ekonomická nezávislost jsou nezbytným předpokladem pro to, aby ženy mohly opustit vztah, ve kterém dochází ke zneužívání a násilí;
- M. vzhledem k tomu, že rovnosti žen a mužů lze dosáhnout pouze zaručením jejich rovnosti před zákonem a rovnosti příležitostí, pokud jde o přístup ke vzdělávání, odborné přípravě a zaměstnání;
- N. vzhledem k tomu, že tradiční genderové role a stereotypy stále ovlivňují rozdělení práce v domácnosti, ve vzdělávání, na pracovištích i ve společnosti; vzhledem k tomu, že neplacenou pečovatelskou a domácí práci většinou vykonávají ženy, což má dopad na zaměstnanost a kariérní postup a zvyšuje rozdíly v odměňování a důchodech žen a mužů; vzhledem k tomu, že opatření v oblasti sladování pracovního a soukromého života, jako je směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, představují první důležité kroky, které musí být členskými státy zejména řádně provedeny v jejich vnitrostátním právu, plně a včas uplatňovány a rovněž doplněny dalšími opatřeními, která by zapojila více mužů do neplacené pečovatelské práce s cílem poukázat na její význam srovnatelný s profesionální prací, zapojila je rovněž do pečovatelských povinností a podpořila model založený na „stejných příjmech a stejné odpovědnosti za péči“; vzhledem k tomu, že tradiční struktury, neplacená pečovatelská práce a odrazující prvky vnitrostátních daňových politik tlačí ženy do postavení druhé výdělečně činné osoby nebo je v tomto postavení udržují, což má negativní důsledky pro ženy a jejich ekonomickou nezávislost i pro společnost jako celek;
- O. vzhledem k tomu, že z odhadů vyplývá, že 80 % veškeré péče v celé EU poskytují neformální pečovatelé, jimiž jsou většinou ženy (75 %), což ukazuje na rozdíly mezi ženami a muži v oblasti péče, které výrazně ovlivňují rozdíly ve výši důchodů žen a mužů; vzhledem k tomu, že více než 50 % pečovatelů mladších 65 let kombinuje péči se zaměstnáním, takže složité hledají rovnováhu mezi prací a soukromým životem; vzhledem k tomu, že pečovatelé mohou být v mnohých případech zaměstnáni na málo placených pracovních místech s nízkou kvalifikací, která mohou být přizpůsobena jejich harmonogramu péče, a mohou být rovněž nuceni zkrátit si pracovní dobu nebo opustit placenou

Čtvrtek 21. ledna 2021

práci; vzhledem k tomu, že 7 až 21 % neformálních pečovatелů si zkracuje pracovní dobu a 3 až 18 % těchto pečovatелů z trhu práce odchází; vzhledem k tomu, že poskytování kvalitní péče v EU se značně liší jak v rámci členských států, tak mezi jednotlivými členskými státy, mezi soukromým a veřejným prostředím, městskými a venkovskými oblastmi a různými věkovými skupinami; vzhledem k tomu, že údaje o poskytování péče v EU jsou poměrně roztržité, že chybí holistický přístup k řešení demografických problémů, kterým EU čelí, což vede k tlaku na veřejné výdaje;

- P. vzhledem k tomu, že v různých členských státech existují nedostatky, pokud jde o přizpůsobování systémů péče o děti potřebám rodičů, včetně rodičů samoživitelů (zejména matek samoživitelek), a přetrvávají potíže při sladování rodinného, soukromého a pracovního života, zejména pokud jde o ženy; vzhledem k tomu, že ženy starší 45 let jsou často vnímány jako nedostatečně zaměstnané a zaměstnané za mnohem horších podmínek než muži, zejména když se vrací do práce po mateřské nebo rodičovské dovolené nebo jsou nuceny sladit práci s péčí o závislé osoby;
- Q. vzhledem k tomu, že v zájmu podpory rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem by měl být zajištěn dobře fungující systém pečovatelské dovolené s vysoce kvalitními, snadno přístupnými a cenově dostupnými zařízeními péče a výdaje na tato zařízení by měly být považovány za součást investic do infrastruktury; vzhledem k tomu, že tyto služby jsou předpokladem pro zapojení žen na trh práce a pro jejich působení na vedoucích pozicích ve vědě a výzkumu;
- R. vzhledem k tomu, že ochrana mateřství je právem, které musí být plně dodržováno, a vzhledem k tomu, že prodloužení mateřské dovolené s plnými právy a platem ve výši 100 % by mělo být realitou;
- S. vzhledem k tomu, že v mnoha případech není právo na stejnou odměnu za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty zaručeno, a to ani tehdy, pokud je zakotveno v právních předpisech; vzhledem k tomu, že důležitým výhodným nástrojem je při nápravě a překonávání nerovností mezi muži a ženami kolektivní vyjednávání; vzhledem k tomu, že rozdíl v hodinové mzdě žen a mužů v EU činí 16 %, ačkoliv tento údaj se v jednotlivých členských státech značně liší; vzhledem k tomu, že při zohlednění míry zaměstnanosti a celkové účasti na trhu práce se rozdíl v odměňování žen a mužů zvýší na 40 %; vzhledem k tomu, že k důsledkům rozdílů v odměňování žen a mužů patří také 37 % rozdíl v důchodech žen a mužů; vzhledem k tomu, že pokud jde o účast na trhu práce, na částečný úvazek pracuje v EU 8 % mužů, ovšem 31 % žen, což poukazuje na přetrvávající nerovnosti, jejichž základní příčiny je třeba řešit;
- T. vzhledem k tomu, že ačkoli zapojení žen na trhu práce vzrostlo, stále přetrvávají rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů, v jejichž důsledku se ženy mohou ocitnout ve znevýhodněné nebo nejisté situaci; vzhledem k tomu, že rozdíl v míře zaměstnanosti mužů a žen v EU činí 11,6 %⁽³²⁾; vzhledem k tomu, že ženy jsou méně zastoupeny v dobře placených odvětvích a na rozhodovacích pozicích a častěji pracují na místech, na něž jsou překvalifikované, přičemž každá pátá pracující žena v EU spadá do nejnižší platové třídy, zatímco u mužů je to každý desátý; vzhledem k tomu, že z rozdílů v odměňování žen a mužů vyplývá také 37 % rozdíl⁽³³⁾ ve výši jejich důchodů, což bude přetrvávat po řadu desetiletí, a také rozdílná úroveň hospodářské nezávislosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že je třeba vyvinout značné úsilí k odstranění všech těchto genderových rozdílů;
- U. vzhledem k tomu, že nedostatečná účast žen na trhu práce vede rovněž k tomu, že nemají rovný podíl na rozhodování nebo mzdách, což omezuje jejich potenciál měnit ekonomické, politické, sociální a kulturní struktury; vzhledem k tomu, že jednou z hlavních příčin rozdílů v odměňování žen a mužů je vertikální a horizontální segregace v zaměstnání a diskriminační postupy při náboru a kariérním postupu; vzhledem k tomu, že se ukázalo, že účinnými opatřeními pro zajištění parity a pro boj proti nerovným mocenským vztahům jsou genderové kvóty, systémy tzv. zipových seznamů a následné sankce za nedodržení předpisů nebo nefunkční postupy;

⁽³²⁾ Sdělení Komise nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152).

⁽³³⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů (přijaté texty, P9_TA(2020)0025).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- V. vzhledem k tomu, že pro plné zapojení žen do ekonomiky existuje ekonomický argument, neboť rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů stojí Evropu 370 miliard EUR ročně⁽³⁴⁾;
- W. vzhledem k tomu, že zásadním předpokladem pro dosažení rovnosti žen a mužů a odstranění násilí na základě pohlaví je přístup ke komplexním informacím odpovídajícím věku a k výchově v otázkách sexuality a vztahů, jakož i přístup k sexuální a reprodukční zdravotní péči a právům, včetně plánování rodičovství, antikoncepčních metod a bezpečného a legálního přerušování těhotenství; vzhledem k tomu, že porušování práv žen na sexuální a reprodukční zdraví, včetně odepření bezpečné a legální péče spojené s přerušováním těhotenství, představuje jednu z forem násilí páchaného na ženách; vzhledem k tomu, že komplexní výchova v otázkách sexuality a vztahů, autonomie dívek a žen a jejich možnost svobodně a nezávisle rozhodovat o svém těle a životě jsou předpoklady, jejichž splnění je nezbytné pro ekonomickou nezávislost dívek a žen a tedy i pro rovnost žen a mužů a odstranění genderově podmíněného násilí;
- X. vzhledem k tomu, že ženy stály v čele boje proti pandemii onemocnění COVID-19 a že současná krize má nepřiměřený dopad na ženy, dívky a rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že tyto dopady sahají od znepokojivého nárůstu násilí a obtěžování na základě pohlaví a neplacených a nerovnoměrně rozdělených pečovatelských a domácích povinností přes omezený přístup k sexuální a reprodukční zdravotní péči a souvisejícím právům až po obrovské hospodářské a pracovní dopady na ženy pracující ve zdravotnictví, pečovatelky a ženy působící v jiných feminizovaných a nejistých odvětvích; vzhledem k tomu, že pro vyvážení této rovnováhy jsou nutná zvláštní opatření; vzhledem k tomu, že programy na podporu oživení nebo prostředky určené na transformaci by měly být přidělovány genderově vyváženým způsobem; vzhledem k tomu, že v minulosti se ukázalo, že úsporná opatření mají škodlivý dopad na ženy, práva žen a rovnost žen a mužů;
- Y. vzhledem k tomu, že dodržování základních svobod a lidských práv, včetně rovnosti žen a mužů, je nezbytným předpokladem pro vytváření a šíření různých kulturních a vzdělávacích projevů, neboť všechna kulturní a tvůrčí odvětví mají značný vliv na naše přesvědčení, hodnoty a vnímání genderových otázek;
- Z. vzhledem k tomu, že ženy a dívky čelí řadě překážek v oblasti sportu a nejsou jen vystaveny násilí, ale jsou také diskriminovány, pokud jde o platy, finanční odměny spojené s výhrami a pracovní podmínky, a jsou výrazně nedostatečně zastoupeny ve správních radách sportovních organizací a sdělovacích prostředků;
- AA. vzhledem k tomu, že ženy představují v EU pouze 34,4 % osob samostatně výdělečně činných a 30 % začínajících podnikatelů;
- AB. vzhledem k tomu, že chudoba a sociální vyloučení v Evropě nepřiměřeně dopadá právě na ženy, zejména na matky samoživitelky, ženy se zdravotním postižením, starší ženy, ženy z venkovských a odlehklých oblastí, migrantky a ženy z etnických menšin; vzhledem k tomu, že 15 % domácností s dětmi v EU jsou domácnosti s jedním rodičem; vzhledem k tomu, že 85 % těchto domácností vedou matky samoživitelky a že 47 % domácností rodičů samoživitelů bylo v roce 2017 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením; vzhledem k tomu, že stále častějším problémem je bezdomovectví žen; vzhledem k tomu, že antidiskriminační směrnice, která by prostřednictvím horizontálního přístupu poskytla větší ochranu, je stále zablokována v Radě;
- AC. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů a zapojení žen do rozhodování je předpokladem pro udržitelný rozvoj a účinné zvládání klimatických problémů, aby bylo dosaženo spravedlivé transformace, při které nikdo nebude opomenut; vzhledem k tomu, že klimatická krize zhoršuje nerovnosti mezi ženami a muži a ztěžuje dosažení genderové spravedlnosti; vzhledem k tomu, že ženy vnímají dopady změny klimatu jinak, neboť jsou z různých důvodů zranitelnější a čelí větším rizikům a zátěži, od nerovného přístupu ke zdrojům, vzdělání, pracovních příležitostí a pozemkovým právům až po sociální a kulturní normy, stereotypy a jejich rozdílné průřezové zkušenosti; vzhledem k tomu, že všechna klimatická opatření musí zahrnovat genderové hledisko i hledisko průřezové; vzhledem k tomu, že je třeba posílit práva žen v zájmu zmírnění dopadů změny klimatu na ženy a je třeba vytvořit příležitosti, díky nimž bude pro ženy snazší výrazněji se prosadit v diskusích a rozhodnutích o změně klimatu jakožto vedoucí představitelky, profesionálky a technické iniciátorky změn;

⁽³⁴⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/gender-employment-gap-costs-europe-eu370-billion-per-year>

Čtvrtek 21. ledna 2021

- AD. vzhledem k tomu, že ženy žijící na venkově čelí celé řadě problémů, včetně nižší životní úrovně, omezenějších pracovních příležitostí, relativní izolace od trhů, omezeného přístupu k infrastruktuře, a to i k infrastruktuře venkovské, k veřejným službám a zdravotní péči, přístupu ke vzdělávání (včetně sexuální výchovy) a k informacím o možnostech vzdělávání, a že jsou nedostatečně zastoupeny na fórech, na nichž se přijímají rozhodnutí; vzhledem k tomu, že mohou vykonávat neviditelnou práci v zemědělských podnicích, neboť chybí formální status pro vypomáhající manželky, což vede k problémům s uznáním jejich práce vnitrostátními systémy;
- AE. vzhledem k tomu, že v Evropské unii žije 46 milionů žen a dívek se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že toto číslo představuje téměř 60 % celkové populace osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že většina zdravotního postižení se získává s věkem;
- AF. vzhledem k tomu, že více než polovina žen v produktivním věku se zdravotním postižením je ekonomicky neaktivní; vzhledem k tomu, že ve všech členských státech je míra silné hmotné deprivace vyšší u žen se zdravotním postižením než u žen bez postižení;
- AG. vzhledem k tomu, že index rovnosti žen a mužů za rok 2019 poukázal na přetrvávající nerovnosti mezi muži a ženami v digitálním odvětví a zdůraznil, že ve všech politikách zaměřených na digitální transformaci je třeba zohledňovat rovnost žen a mužů a provádět posouzení dopadů na rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že je mimořádně důležité odstranit rozdíly v digitálních dovednostech žen a mužů, a to zlepšením přístupu dívek a žen k technologiím a internetu; vzhledem k tomu, že ženy jsou nevyužívaným zdrojem v nově se rozvíjejících oblastech, jako jsou digitalizace, umělá inteligence a IKT, neboť představují pouze 16 % z téměř 8 milionů osob pracujících v Evropě v odvětví IKT; vzhledem k tomu, že podíl mužů pracujících v digitálním odvětví je třikrát vyšší než podíl žen; vzhledem k tomu, že pro boj proti rozdílu v odměňování a důchodech žen a mužů, pro zaručení jejich ekonomické nezávislosti, ale i pro vznik nových pracovních příležitostí, a to i pro skupiny běžně vyloučené z trhu práce, má zásadní význam podpora většího zaměstnávání žen v digitálním odvětví a v jiných odvětvích budoucnosti; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu je nezbytné stimulovat zapojení žen do digitálního podnikání, do vzdělávání a zaměstnání v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky (STEM) a do vzdělávání a zaměstnání ve sféře IKT; vzhledem k tomu, že pokud by se na pracovní trh v digitálním odvětví zapojilo více žen, mohlo by se posílit HDP evropského hospodářství o 16 miliard EUR; vzhledem k tomu, že nerovnosti mezi muži a ženami a diskriminace na základě pohlaví se projevují i při navrhování, vytváření a používání umělé inteligence (UI); vzhledem k tomu, že neúplné soubory údajů a podjatost mohou narušit argumentaci systému UI a ohrozit rovnost mezi ženami a muži ve společnosti;
- AH. vzhledem k tomu, že shromažďování údajů rozlišených podle pohlaví má zásadní význam pro zviditelnění rozdílů a vytváření cílených politik a je mimořádně důležité pro přístup zohledňující rovnost žen a mužů u všech relevantních otázek, mimo jiné u násilí na základě pohlaví, zdravotních postižení, rakoviny a vzácných nebo chronických onemocnění, dopadů změny klimatu, digitálních dovedností a oborů STEM; vzhledem k tomu, že v různých oblastech politik EU a členských států stále chybí údaje zohledňující genderové aspekty;
- AI. vzhledem k tomu, že ženy jsou neúměrně nedostatečně zastoupeny ve zpravodajských a informačních médiích; vzhledem k tomu, že nerovné zobrazování žen a mužů v médiích přispívá k udržování stereotypů ovlivňujících obraz žen a mužů;
- AJ. vzhledem k tomu, že základními nástroji k dosažení rovnosti žen a mužů v rámci všech oblastí politiky EU je začleňování genderového hlediska, genderové rozpočtování a posouzení dopadů na rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je v politikách EU řešena prostřednictvím různých fondů a nástrojů, a vzhledem k tomu, že velmi důležitým nástrojem je možnost optimální součinnosti mezi nimi; vzhledem k tomu, že to je obzvláště důležité v případě socioekonomických opatření přijatých v návaznosti na zdravotní krizi způsobenou onemocněním COVID-19, včetně plánu EU na podporu oživení;
- AK. vzhledem k tomu, že strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 a posílení genderově citlivých politik na úrovni EU mají zásadní význam pro zajištění toho, aby dopad krize způsobené onemocněním COVID-19 nezvýšil genderovou nerovnost a aby kroky v reakci na krizi přispívaly k omezení diskriminace žen;
- AL. vzhledem k tomu, že krize způsobená onemocněním COVID-19 postihla také osoby poskytující sexuální služby, zvýšila jejich riziko ztráty příjmů a chudoby a vyznačuje se pokračující absencí rámce upravujícího jejich lidská práva a jejich nedostatečným prosazováním;

Čtvrtek 21. ledna 2021

AM. vzhledem k tomu, že jednotná opatření mají zásadní význam pro rostoucí sblížování a harmonizaci práv žen v Evropě prostřednictvím silného paktu, na jehož základě si budou členské státy vyměňovat osvědčené postupy a zavázou se k nejambicióznějším právním předpisům, které v současné době v EU platí;

AN. vzhledem k tomu, že zatímco existuje komisařka výhradně odpovědná za rovnost a Evropský parlament má výbor zaměřený na práva žen a rovnost pohlaví, neexistuje žádné zvláštní složení Rady pro rovnost žen a mužů a ministři a státní tajemníci, kteří jsou odpovědní za rovnost žen a mužů, nemají žádné vyhrazené fórum k diskusi;

Obecné poznámky

1. vítá přijetí sdělení Komise nazvaného „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“, jež bylo předloženo ve lhůtě prvních sto dnů mandátu nové Komise a které je výrazným dokladem politické angažovanosti v evropských politikách rovnosti žen a mužů a představuje rozhodný, jasný a ambiciózní politický rámec pro další uplatňování práv žen a rovnosti žen a mužů a pro obranu proti útokům na tato práva a rovnost; podporuje cíl Komise spočívající v Evropské unii bez diskriminace a strukturálních nerovností, a to ve vztahu ke všem osobám v celé jejich rozmanitosti; zdůrazňuje důležitost zvoleného dvojího přístupu, který sestává z cílených opatření a odhodlání důsledně uplatňovat genderový mainstreaming a intersekcionalitu jakožto průřezové zásady, a vítá silné propojení mezi oblastmi práce a odstraněním stereotypů, genderových předsudků a diskriminace a žádá, aby byly vytvořeny silné monitorovací mechanismy za účelem pravidelného měření a hodnocení úspěchu strategie a jejích opatření;

2. zdůrazňuje však nezbytnost přístupu založeného na příležitostech v rámci strategie pro rovnost žen a mužů; žádá Komisi, aby využila „rovné příležitosti pro ženy“ jako výchozí bod pro další zavádění strategie;

3. vítá, že pro novou Komisi a její předsedkyni je rovnost žen a mužů jednou z priorit a že byla jmenována zvláštní komisařka pro rovnost, a očekává, že výroční zpráva o rovnosti bude užitečným nástrojem pro hodnocení pokroku a zjištění stávajících nedostatků a potřeb začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do politického rámce;

4. vítá, že bylo oznámeno vytvoření několika doplňkových iniciativ EU, jako je evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením zahrnující závazná opatření pro období po roce 2020, strategie pro osoby LGBTI+ a rámec EU o strategiích pro rovnost a začleňování Romů po roce 2020, a požaduje strategický rámec, který by je vzájemně propojil, a uplatňování průřezového přístupu ve všech těchto strategiích; zdůrazňuje, že je důležité monitorovat řešené situace a pružně přizpůsobovat strategie v oblasti genderové rovnosti a další příslušné strategie výsledkům a nadcházejícím výzvám s využitím stávajících politik nebo navrhováním nových nástrojů, jak ukázala nedávná krize způsobená onemocněním COVID-19; znovu opakuje, že je třeba posílit zvláštní opatření proti diskriminaci a také rovnost a ochranu žen, které čelí strukturálním genderovým nerovnostem, a připomíná Komisi, že v tomto směru je třeba vyvinout další úsilí;

5. vyjadřuje politování nad tím, že tato strategie zůstává nekonkrétní v otázce časových rámců několika velmi vítaných opatření a že nestanoví ani konkrétní cíle v oblasti rovnosti žen a mužů, kterých má být dosaženo do roku 2025, ani jasné monitorovací nástroje; vyzývá proto Komisi, aby stanovila konkrétní plán s časovým rámcem, cíli, mechanismem každoročního přezkumu a monitorování, jasnými a měřitelnými ukazateli úspěchu a dodatečnými cílenými opatřeními; dále vyzývá k tomu, aby byly předloženy pokyny a plán, jak účinně uplatňovat průřezový přístup a začleňovat genderové hledisko, včetně genderového rozpočtování, při tvorbě politik EU, a aby byly vytvořeny konkrétní nástroje (např. ukazatele, cíle a monitorovací nástroje) a přiděleny odpovídající lidské a finanční zdroje, které umožní jejich uplatňování ve všech politikách EU; požaduje jasné časové rámce pro vytvoření oznámeného rámce pro spolupráci internetových platform, strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi, strategii pro rovnost žen a mužů v audiovizuálním odvětví (jako součást dílčího programu MEDIA) a pro celounijní komunikační kampaň pro boj proti genderovým stereotypům;

6. vyzývá Komisi, aby při každém přezkumu dodržela závazky pracovního programu pro rok 2020 a předložila návrh závazných opatření v oblasti transparentnosti odměňování, strategii EU v oblasti práv obětí a novou strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi; vyjadřuje politování nad tím, že návrh závazných opatření v oblasti transparentnosti odměňování nebyl předložen v roce 2020, jak bylo plánováno;

7. naléhavě vyzývá členské státy, aby schválily a prováděly směrnici proti diskriminaci a zaručily vymýcení vícenásobných forem diskriminace a diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám ve všech členských státech EU;

Čtvrtek 21. ledna 2021

8. připomíná, že je třeba bojovat proti vícevrstevné diskriminaci, zejména vůči znevýhodněným skupinám, včetně žen se zdravotním postižením, černošských žen, migrantek, příslušnic etnických menšin, romských žen, starších žen, svobodných matek, osob LGBTIQ+ a žen bez domova, a zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby měly prospěch z cílů a opatření strategie EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025; vyzývá Komisi, aby stanovila jasné formulované pokyny pro provádění meziodvětvového rámce, které by měly upřednostňovat účast skupin potýkajících se s průřezovou diskriminací, aby bylo možné posoudit odlišný dopad politik a opatření a přizpůsobit u každé oblasti reakci tak, aby byla založena na zásadě nediskriminace;

9. vyzývá Komisi a členské státy, aby v souladu s cíli strategie systematicky začleňovaly hledisko rovnosti žen a mužů do všech fází reakce na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 a podporovaly zapojení žen na všech úrovních rozhodovacího procesu; zdůrazňuje, že by bylo špatným signálem odložit některé prvky nové strategie, a naléhavě proto vyzývá Komisi, aby s novou strategií pokračovala podle plánu; vyzývá Komisi a členské státy EU, aby při navrhování a rozdělování finančních prostředků dohodnutých v rámci plánu na podporu oživení „NextGenerationEU“ náležitě zohlednily potřeby žen;

10. zdůrazňuje, že je třeba zajistit spolehlivé a přiměřené shromažďování a analýzu údajů rozčleněných podle pohlaví, které budou sloužit jako základ pro účely rozhodování, a to zajištěním a rozšířením financování a kapacit institutu EIGE;

11. vyzývá členské státy, aby si pravidelně vyměňovaly osvědčené postupy a zavázaly se k čím dál většímu sblížení a harmonizaci práv žen v Evropě tím, že do svých příslušných právních předpisů zavedou nejambicióznější vnitrostátní opatření a postupy, které v současnosti platí v členských státech EU;

12. vyzývá dále, aby byl index rovnosti žen a mužů, který vypracovává institut EIGE, začleněn do monitorovacího procesu Komise a aby v návaznosti na doporučení Parlamentu, která jsou obsažena v jeho usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii EU pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu⁽³⁵⁾, byl vyvinut ukazatel rozdílu ve výši důchodů žen a mužů, který bude monitorován v rámci strategie pro rovnost žen a mužů, jakožto jediné strategie, která řeší všechny nerovnosti, s nimiž se ženy v průběhu svého života setkávají; dále vyzývá k tomu, aby byly zváženy další ukazatele týkající se genderových rozdílů v odměňování a péči, digitální propasti mezi ženami a muži atd.;

13. vyzývá Radu, aby vytvořila specializované fórum pro rovnost žen a mužů, na němž se shromáždí ministři a státní tajemníci odpovědní za rovnost žen a mužů s cílem přijmout společná a konkrétní opatření k řešení problémů v oblasti práv žen a rovnosti žen a mužů a zajistit, aby se otázky rovnosti žen a mužů projednávaly na nejvyšší politické úrovni;

14. vyzývá členské státy, aby vytvořily formální Radu pro rovnost žen a mužů s cílem poskytnout ministrům a státním tajemníkům odpovědným za rovnost žen a mužů zvláštní diskusní fórum, a aby usnadnily začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do všech politik EU, včetně politiky zaměstnanosti a sociální politiky;

15. vyjadřuje politování nad tím, že ve strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 chybí odkaz na ochranu žen a dívek ohrožených sociálním vyloučením, chudobou a bezdomovectvím; vyzývá Komisi, aby se těmito otázkami zabývala v chystaném akčním plánu pro integraci a začleňování, aby se zabránilo vyloučení těchto žen ze sociálních a hospodářských politik, a tím i dalšímu prohlubování bludného kruhu chudoby;

16. vyzývá Radu, aby přijala závěry Rady o schválení strategie pro rovnost žen a mužů a určila konkrétní opatření k jejímu provádění;

Odstraňování násilí páchaného na ženách a násilí na základě pohlaví

17. podporuje závazek Komise bojovat proti násilí na základě pohlaví, podporovat a chránit oběti těchto zločinů a zajistit, aby byli jejich pachatelé pohnáni k odpovědnosti; podporuje záměr Komise nadále prosazovat ratifikaci Istanbulské úmluvy v rámci celé EU; vyzdvihuje v této souvislosti potřebu specifických opatření, která by řešila stávající rozdíly v právních předpisech, politikách a službách mezi členskými státy a nárůst domácího násilí a násilí na základě pohlaví během pandemie onemocnění COVID-19; poukazuje však na skutečnost, že již selhalo několik pokusů přesvědčit váhající členské státy a že maďarská vláda se nedávno rozhodla úmluvu neratifikovat; vřele proto vítá záměr Komise navrhnout v roce 2021 opatření pro dosažení cílů Istanbulské úmluvy, pokud by přistoupení EU k této úmluvě zůstalo

⁽³⁵⁾ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

Čtvrtek 21. ledna 2021

zablokováno; vyzývá k tomu, aby byly nyní zahájeny přípravné akce s cílem zavést další právně závazná opatření a rámcovou směrnici EU s cílem předcházet všem formám násilí na základě pohlaví a bojovat proti nim, které by řešily mimo jiné otázky mrzačení ženských pohlavních orgánů, nucené potraty, sterilizace a sňatky, a aby byly zahrnuty také otázky sexuálního vykořisťování, obchodování s lidmi, kybernetického násilí, zveřejňování pornografie žen a nenávistné verbální projevy na internetu namířené proti ženám a aby byl při jejich řešení uplatňován meziodvětvový přístup; vítá iniciativu rozšiřující oblasti trestné činnosti na konkrétní formy násilí na základě pohlaví v souladu s čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU; připomíná, že tato nová legislativní opatření by měla doplňovat ratifikaci Istanbulské úmluvy;

18. vítá plán na předložení dodatečného doporučení a případných právních předpisů týkajících se předcházení škodlivých praktik a na zprovoznění sítě EU pro předcházení násilí na základě pohlaví a domácímu násilí; požaduje používání definic a cílů Istanbulské úmluvy a soustavné zapojení organizací pro práva žen a organizací občanské společnosti; naléhavě žádá, aby byla navržena vhodná následná opatření, která budou dodržovat zásadu nediskriminace; zdůrazňuje význam zapojení místních a regionálních orgánů do tohoto procesu, je-li to vhodné z hlediska struktury daného členského státu; zdůrazňuje úlohu vzdělávání, včetně vzdělávání chlapců a mužů, a vyzývá v tomto ohledu k boji proti genderovým stereotypům; požaduje, aby byla zajištěna řádná ochrana žen, které se staly obětí domácího násilí, a aby za tímto účelem členské státy posílily své prostředky, a mohly tak účinněji reagovat;

19. zdůrazňuje, že je třeba shromažďovat rozčleněné údaje o všech formách násilí na základě pohlaví; vítá oznámení nového celounijního průzkumu o výskytu a dynamice všech forem násilí na ženách; zdůrazňuje potřebu komplexních a srovnatelných údajů rozlišených podle pohlaví na úrovni EU a sladění systémů shromažďování údajů mezi členskými státy;

20. zdůrazňuje, že je třeba chránit nezletilé dívky, ženy, které patří k menšinám nebo které mají zdravotní problém nebo zdravotní postižení, jako potenciální oběti a cíle různých forem násilí; podporuje záměr Komise předložit a financovat opatření k boji proti možnému zneužívání, vykořisťování a násilí vůči těmto zvláště zranitelným kategoriím;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby zaručily inkluzivní rovnost žen a dívek se zdravotním postižením ve všech oblastech života, zajistily jejich sexuální a reprodukční práva, poskytovaly jim ochranu před domácím násilím a násilím ze strany poskytovatelů pečovatelských a podpůrných služeb a aby za tímto účelem zahájily programy senzibilizace a budování kapacit pro pracovníky v oblasti zdravotní péče, sociálních služeb a pečovatelských služeb, vzdělávání, odborné přípravy a služeb zaměstnanosti, prosazování práva a soudnictví;

22. poukazuje na rozsah a dopad násilí a obtěžování na pracovišti a potřebu konkrétních opatření na úrovni EU k řešení těchto problémů a k boji proti psychickému a sexuálnímu obtěžování; zdůrazňuje, že ochrana a viditelnost chybí zejména v případě neformálních pečovatelů a pracovníků a v domácnostech a v zemědělství, a vyzývá členské státy, aby přijaly úmluvu MOP č. 189 s cílem posílit práva pracovníků, zejména žen, v neformální ekonomice a zajistit, aby mechanismy podávání stížností byly nezávislé, důvěrné a přístupné pro všechny ženy bez jakékoli diskriminace a aby byla zavedena zvláštní opatření na ochranu stěžovatelek před odvetnými opatřeními a opakovanou viktimizací ze strany zaměstnavatele; vítá závazek Komise přijmout coby zaměstnavatel nový komplexní právní rámec se souborem preventivních a reaktivních opatření proti obtěžování na pracovišti;

23. vyjadřuje politování nad tím, že je často opomíjen genderový rozměr obchodování s lidmi pro účely vykořisťování pracovní síly, zejména v případě pracovníků v domácnosti, z důvodu omezení, které rodinný domov představuje jako pracoviště, pokud jde o možnosti inspekce a kontroly pracovní činnosti; připomíná své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o ženách pracujících v domácnosti a pečovateli v EU a žádá Komisi a členské státy, aby v této oblasti podporovaly šetření s cílem zlepšit mechanismy pro identifikaci a ochranu obětí a aby do procesu odhalování zapojily nevládní organizace, odbory, veřejné orgány a všechny občany;

24. je hluboce znepokojen povahou, rozsahem a závažností násilí a obtěžování v pracovním prostředí a dopadem všech forem násilí páchaného na ženách a dívkách v pracovních situacích; v tomto ohledu vítá nedávno přijatou úmluvu MOP č. 190 o násilí a obtěžování na pracovišti a vyzývá členské státy, aby ji bezodkladně ratifikovaly a provedly; rovněž vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly účinná a závazná opatření, jimiž vymezí a zakážou násilí a obtěžování v pracovním prostředí, včetně účinného přístupu k bezpečným a účinným mechanismům pro podávání stížností a řešení sporů

Čtvrtek 21. ledna 2021

zajišťujícím rovné podmínky žen a mužů, vzdělávacích a osvětových kampaní, podpůrných služeb a opravných prostředků;

25. domnívá se, že pracovnice, které jsou oběťmi násilí na základě pohlaví, by měly mít nárok na zkrácení nebo reorganizaci pracovní doby a na změnu pracovního místa; domnívá se, že násilí na základě pohlaví by mělo být zahrnuto do posouzení rizik na pracovišti;

26. odsuzuje kampaň proti Istanbulské úmluvě, která se zaměřuje na násilí páchané na ženách, a záměrnou kampaň za účelem její diskreditace; je znepokojen odmítnutím normy stanovící nulovou toleranci k násilí páchanému na ženách a násilí na základě pohlaví, která je založena na silném mezinárodním konsenzu; poukazuje na to, že tato skutečnost zpochybňuje podstatu lidských práv, jako je rovnost, nezávislost a důstojnost; zdůrazňuje klíčovou úlohu organizací občanské společnosti v boji proti násilí na základě pohlaví a při podpoře obětí, a naléhavě proto vyzývá Komisi, aby poskytla odpovídající finanční prostředky sdružením, která tyto cíle sledují; vítá závazek v rámci nové strategie pro práva obětí řešit specifické potřeby žen a dívek, které jsou oběťmi násilí, zejména s cílem zajistit práva obětí, jejich ochranu a odškodnění; vyzývá Radu, aby urychleně sjednala ratifikaci Istanbulské úmluvy a její plné provedení ze strany EU a aby prosazovala její ratifikaci ze strany všech členských států;

27. zdůrazňuje, že je třeba uznat všechny druhy násilí a obtěžování ve vzdělávacím systému, ve školách, na univerzitách, během stáží, programů pro profesní rozvoj a všech ostatních programů v celém odvětví a bojovat proti nim;

28. vítá navrhovaná konkrétní opatření pro řešení problému kybernetického násilí, které neúměrně postihuje ženy a dívky (včetně obtěžování na internetu, kybernetické šikany a sexistických nenávistných verbálních projevů), zejména pokud jde o aktivistky, političky a další veřejné činitelky účastnící se veřejného diskurzu; vítá v této souvislosti oznámení, že se tímto problémem bude zabývat akt o digitálních službách, který počítá s novým rámcem pro spolupráci s technologickými platformami a odvětvím IKT, aby tyto subjekty mohly tuto otázku řešit vhodnými technickými opatřeními, jako jsou techniky prevence a mechanismy reakce na škodlivý obsah; naléhavě vyzývá členské státy a EU, aby přijaly další opatření, včetně závazných legislativních opatření, s cílem bojovat proti těmto formám násilí v rámci směrnice o opatřeních pro prevenci a potírání všech forem násilí páchaného na ženách, a aby členské státy byly podporovány při vytváření vzdělávacích nástrojů pro příslušné útvary ve všech fázích, od prevence a ochrany až po stíhání, jako jsou policejní síly a soudní systém spolu s informačním a komunikačním odvětvím, přičemž je nutné chránit také základní práva na internetu;

29. je znepokojen tím, že v právu EU neexistuje výslovný zákaz diskriminace na základě pohlavní identity dané osoby a jejího vyjádření; poukazuje na přetrvávající diskriminaci, obtěžování a vyloučení osob LGBTIQ+ z trhu práce; připomíná své usnesení ze dne 14. února 2019 o budoucnosti seznamu opatření týkajících se osob LGBTIQ⁽³⁶⁾ a ze dne 18. prosince 2019 o veřejné diskriminaci osob LGBTIQ a nenávistných projevech vůči nim⁽³⁷⁾; vítá přijetí první strategie pro osoby LGBTIQ+ v historii a vyzývá Komisi, aby navázala na svůj seznam opatření týkajících se osob LGBTIQ na období 2016–2019 a zahrнула zvláštní opatření pro boj proti diskriminaci na pracovišti na základě sexuální orientace, pohlavní identity, vyjádření pohlavní identity a pohlavních znaků;

30. vítá nedávno přijatou vůbec první strategii EU pro práva obětí (2020–2025), která se bude zabývat specifickými potřebami obětí násilí na základě pohlaví, zejména zvláštním přístupem k psychickému násilí páchanému na ženách a dlouhodobým dopadem na jejich duševní zdraví; zdůrazňuje, že je třeba řešit stávající nedostatky v právních předpisech EU, a žádá Komisi, aby neprodleně předložila návrh revize směrnice o právech obětí s ohledem na mezinárodní normy týkající se násilí páchaného na ženách, jako je Istanbulská úmluva, s cílem posílit právní předpisy o právech, ochraně a odškodňování obětí; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny oběti měly účinný přístup ke spravedlnosti prostřednictvím provádění směrnice o právech obětí, které v některých členských státech stále chybí; žádá, aby byla i nadále podporována práva obětí, a to i prostřednictvím stávajících nástrojů, jako je evropský ochranný příkaz;

31. upozorňuje Komisi a členské státy na mimořádně dramatickou situaci dětí osiřelých v důsledku násilí na základě pohlaví nebo nucených žít v prostředí domácího násilí a naléhavě je vyzývá, aby tyto situace zohlednily při řešení problému domácího násilí;

⁽³⁶⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0129.

⁽³⁷⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0101.

Čtvrtek 21. ledna 2021

32. naléhavě žádá Komisi, aby předložila dlouho očekávanou strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi, a zdůrazňuje potřebu jasného uznání genderové povahy obchodování s lidmi a sexuálního vykořisťování, při nichž jsou nejvíce postiženy ženy a dívky; uznává, že sexuální vykořisťování pro účely náhradního mateřství a reprodukční účely nebo účely, jako jsou nucené sňatky, prostituce a pornografie, je nepřijatelné a představuje porušení lidské důstojnosti a lidských práv; žádá proto, aby se strategie důkladně zabývala situací žen provozujících prostituci a zvláštní pozornost věnovala vazbě mezi prostitucí a obchodováním se ženami a nezletilými v EU i ve světě a na stále častější využívání internetu pro účely vykořisťování; zdůrazňuje důležitou úlohu a činnost koordinátora EU pro boj proti obchodování s lidmi a naléhavě vyzývá Komisi, aby bez dalšího odkladu jmenovala nového koordinátora, který by pozorně sledoval provádění směrnice o boji proti obchodování s lidmi ze strany členských států; trvá na tom, že je důležité přijmout také opatření a strategie ke snížení poptávky;

33. vyzývá k přísnějším opatřením, pokud jde o právní předpisy týkající se sexuálních trestných činů, a zdůrazňuje, že sex musí být vždy dobrovolný; vyzývá Komisi, aby všem členským státům doporučila, aby ve svých vnitrostátních právních předpisech změnily definici znásilnění tak, aby byla založena na absenci souhlasu;

34. vítá celoevropskou komunikační kampaň zaměřenou na boj proti genderovým stereotypům a opatření k předcházení násilí zaměřená na muže, chlapce a různé projevy maskulinního chování; požaduje jasnější opatření zaměřená na destruktivní normy maskulinity, neboť genderové stereotypy jsou hlavní příčinou genderové nerovnosti a ovlivňují všechny oblasti společnosti;

35. vyzývá k větší pozornosti a podpoře zaměřené na zařízení náhradní péče pro děti a azylové domy pro oběti násilí, jež byly uzavřeny nebo jejichž kapacita byla během pandemie onemocnění COVID-19 výrazně omezena, takže ženám, mladým dívkám a dětem hrozilo, že budou muset strávit karanténu ve společné domácnosti s osobou, která se na nich dopouští násilí;

36. zdůrazňuje skutečnost, že násilí páchané na ženách je často hlavním důvodem, proč ženy žijí jako bezdomovkyně; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření k předcházení násilí páchanému na ženách, které vede k bezdomovectví nebo ho prodlužuje;

37. vítá ohlášení doporučení, které se bude vedle možných právních předpisů týkat prevence škodlivých praktik, za účelem boje proti mrzačení ženských pohlavních orgánů, nuceným sterilizacím, předčasným a nuceným sňatkům a tzv. „násilí z důvodu zachování cti“, které postihuje zvláště děti a mladé dívky;

Ženy a ekonomika

38. znovu vyzývá Komisi a členské státy, aby dále rozvíjely a zlepšovaly sběr údajů rozdělených podle pohlaví⁽³⁸⁾ a příslušné statistiky, výzkum a analýzy a také podporu a opatření zaměřené na zlepšení budování kapacit institucí a organizací občanské společnosti, pokud jde o sběr a analýzu údajů, zejména údajů o účasti žen na trhu práce a v oblastech, jako je neformální zaměstnanost, podnikání, přístup k financování a zdravotním službám, neplacená práce, chudoba a dopad systémů sociální ochrany; rovněž naléhavě vyzývá institut EIGE a všechny ostatní příslušné instituce a agentury EU, aby vypracovaly a začlenily nové ukazatele, jako je chudoba pracujících, časová chudoba, rozdíly ve využívání času, hodnota pečovatelské práce (placené/neplacené) a míra využívání možností u žen a mužů, a to i v souvislosti se směrnicí o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem; vyzývá Komisi, aby tyto údaje využila k efektivnímu provádění posouzení genderových dopadů svých politik a programů a programů ostatních institucí a agentur EU;

39. podporuje revizi barcelonských cílů a výzvu členským státům, aby zajistily odpovídající investice do pečovatelských služeb a služeb dlouhodobé péče, a to i z dostupných finančních prostředků EU, a aby zajistily cenově dostupnou, přístupnou a vysoce kvalitní péči o děti, včetně předškolního vzdělávání, a aby zejména mladým matkám poskytl příležitost pracovat nebo studovat, a připomíná v této souvislosti zásadu 11 evropského pilíře sociálních práv; požaduje finanční podporu a sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy, které dosud těchto cílů nedosáhly; dále vítá vypracování pokynů pro členské státy, jak řešit demotivující finanční faktory ve vztahu k sociální, hospodářské a daňové politice; zdůrazňuje, že cílem jsou rovnocenné povinnosti v oblasti péče a rovnocenné příjmy, což musí být ústředním prvkem tohoto úsilí, a v této souvislosti vítá jako první krok směrnicí o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem;

⁽³⁸⁾ Viz usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů.

Čtvrtek 21. ledna 2021

40. vyzývá Komisi, aby předložila návrh evropské dohody v oblasti péče a zaujala komplexní přístup ke všem pečovatelským potřebám a službám a stanovila minimální normy a pokyny pro kvalitu péče během celého života, a to i pokud jde o děti, starší osoby a osoby s dlouhodobými potřebami; vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly rozčleněné údaje o poskytování pečovatelských služeb; naléhavě vyzývá členské státy, aby urychleně a v plném rozsahu provedly a uplatňovaly směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, a zajistily tak spravedlivé rozdělení pracovního a rodinného života, a vyzývá je, aby šly nad rámec minimálních norem směrnice zavedením opatření, jako je plně placená dovolená, prosazování stejné úlohy mužů jako pečovatelů, čímž se vyřeší genderové stereotypy v oblasti využívání otcovské/mateřské dovolené, uznání úlohy neformálních pečovatelů tím, že se zajistí jejich přístup k sociálnímu zabezpečení a jejich právo na důchod, podpora služeb přizpůsobených konkrétním problémům a potřebám rodičů nebo rodinných příslušníků, kteří pečují o osoby se zdravotním postižením, dlouhodobě nemocné osoby nebo seniory, a pružné uspořádání pracovní doby, jež není k újmě nebo na úkor mezd pracovníků a jejich přístupu k sociálním a pracovním právům a dávkám a které respektuje právo pracovníků odpojit se od pracovních povinností; naléhavě vyzývá Komisi, aby každoročně podrobně a systematicky vyhodnocovala provádění směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem členskými státy;

41. požaduje dostupné a kvalitní služby v oblasti péče o děti a dlouhodobé péče, které by zejména ženám umožnily návrat do zaměstnání a rovněž by usnadnily sladování pracovního a soukromého života;

42. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit síť jeslí a školek; upozorňuje, že se jedná se o širokou sociální odpovědnost a mělo by se jednat o univerzální službu, která bude skutečně dostupná všem dětem a rodinám, které chtějí tuto síť využívat;

43. vybízí členské státy, aby na základě sdílení osvědčených postupů zavedly ve prospěch žen i mužů započítatelnou dobu péče s cílem kompenzovat přerušení zaměstnání za účelem poskytování neformální péče rodinným příslušníkům a dobu formálního volna za účelem péče, jako je mateřská, otcovská a rodičovská dovolená, a aby je spravedlivě započítaly do důchodových nároků; domnívá se, že tato započítatelná doba by měla být poskytována na krátkou dobu, aby nedocházelo k dalšímu zakořeňování stereotypů a nerovností;

44. naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly zvláštní opatření k boji proti riziku chudoby ve stáří a po odchodu do důchodu a ke zvýšení důchodů a sociálních dávek; je toho názoru, že je třeba překonat příjmovou nerovnost mezi muži a ženami v důchodu, což vyžaduje zvýšení důchodů a zachování a posílení veřejných, univerzálních a solidárních systémů sociálního zabezpečení, které zajistí jejich přerozdělování a spravedlivý a důstojný příjem po skončení pracovního života, a zaručení udržitelnosti veřejných systémů sociálního zabezpečení vytvářením pracovních míst s patřičnými právy a zlepšováním mezd;

45. vyzývá Komisi, Parlament a Radu, aby při navrhování programů v rámci příštího víceletého finančního rámce (VFR) a plánu na podporu oživení „NextGenerationEU“ pečlivě prozkoumaly potřeby žen a jejich účast na pracovním trhu a také horizontální a vertikální segregaci pracovního trhu;

46. považuje za prioritu přijmout opatření na podporu rodiny, a to i pokud jde o poskytování odpovídajících a cenově dostupných zařízení péče o děti, což pozitivně přispěje k účasti žen na trhu práce a k jejich vyhlídkám na důchodové zabezpečení;

47. vítá závazek Komise, že dohlédne na to, aby směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem byla v souladu s požadavky správně provedena do vnitrostátních právních předpisů do roku 2022, a zajistí její plné provádění;

48. vyzývá Komisi, aby shromažďovala údaje o poskytování různých typů péče (péče o děti, péče o starší osoby a osoby se zdravotním postižením nebo osoby vyžadující dlouhodobou péči) pro účely studie, která by prozkoumala nedostatky v péči a poskytla základ pro iniciativu evropské strategie v oblasti péče; konstatuje, že tato strategie musí respektovat pravomoci členských států, jak jsou stanoveny ve Smlouvách, a že jejím cílem by mělo být zlepšení spolupráce a koordinace všech opatření, která by mohla být přínosná jak pro neformální pečovatele v EU, tak i pro osoby, o něž pečují; zdůrazňuje, že k vytvoření kvalitních, přístupných a cenově přijatelných pečovatelských služeb může přispět spolupráce na evropské úrovni spolu s účinným využíváním fondů EU;

Čtvrtek 21. ledna 2021

49. vítá rozhodnutí Rady aktivovat „obecnou únikovou doložku“ a vyzývá členské státy, aby investovaly do veřejných služeb, včetně bezplatné péče o děti a zdravotní péče, s cílem vytvořit nová kvalitní pracovní místa a zmírnit sociálně-ekonomický dopad krize; domnívá se, že úsporná opatření mají dlouhodobé negativní dopady, zejména na ženy, a že nesmí být prosazována po skončení krize způsobené onemocněním COVID-19;

50. vítá nástroj pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE); vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby nástroj SURE řešil ztráty příjmů žen;

51. zdůrazňuje, že je třeba výrazně zvýšit investice do služeb, zejména do zdravotnických, vzdělávacích a dopravních služeb, aby řešily potřeby obyvatel a přispěly k nezávislosti, rovnosti a emancipaci žen;

52. vítá závazek Komise předložit závazná opatření pro transparentní odměňování, která mohou být užitečným nástrojem pro odhalování nedostatků a diskriminace v témže odvětví a pro překlenutí rozdílů v platech mužů a žen; vyjadřuje však politování nad zpožděním při zveřejnění tohoto návrhu a žádá Komisi, aby jej předložila co nejdříve; zdůrazňuje v tomto ohledu význam plné spolupráce a zapojení sociálních partnerů a všech zúčastněných stran v souladu s vnitrostátními postupy a zvyklostmi; poukazuje však na to, že stále je třeba vyřešit otázku stejného odměňování mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci v různých profesních odvětvích, aby se pokryly rozdíly v odměňování za rovnocennou práci na genderově segregovaném trhu práce, protože v některých odvětvích, v nichž jsou většinou zaměstnány ženy, jako je ošetrovatelství, pečovatelské služby, maloobchod, prodej a vzdělávání, jsou vypláceny nižší mzdy ve srovnání například s výrobními odvětvími nebo technickými povoláními, jimž dominují muži; důrazně doporučuje zahrnout zásadu stejného odměňování mužů a žen za rovnocennou práci, kterou lze definovat takto: „práce se považuje za rovnocennou, pokud po porovnání dvou skupin pracovníků, které nebyly vytvořeny nahodile, a s přihlédnutím k faktorům, jako jsou pracovní podmínky, míra odpovědnosti svěřená pracovníkům a fyzická nebo duševní náročnost práce, je odvedená práce srovnatelná“; poukazuje na to, že za tímto účelem je třeba vypracovat genderově neutrální nástroje hodnocení pracovních míst a klasifikační kritéria;

53. vítá hodnocení stávajícího rámce pro stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci, které provedla Komise, zahájení postupu konzultací na téma, jak zlepšit rovnost žen a mužů ve světě práce, nadcházející zprávu o přiměřenosti důchodů a úvahu, že by v systémech zaměstnaneckého penzijního pojištění byly poskytovány důchodové kredity při přerušení kariéry kvůli poskytování péče;

54. vyzývá Komisi, aby na základě nedávného hodnocení fungování a provádění právních předpisů EU v oblasti rovného odměňování a v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie předložila v příštím roce revizi směrnice 2006/54/ES; domnívá se, že při revizi by měla být do směrnice zahrnuta definice „práce stejné hodnoty“ ve všech profesních oblastech, která bude zahrnovat genderové hledisko, odkaz na vícenásobnou diskriminaci a dodatečná opatření k zajištění vymahatelnosti směrnice;

55. připomíná své usnesení ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů; žádá, aby byl bezodkladně zveřejněn akční plán a aby byl do konce roku 2020 přijat nový, ambiciózní akční plán pro odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů, který by měl členskými státy stanovit jasné cíle pro snižování těchto rozdílů v příštích pěti letech a zajistit, aby tyto cíle byly zohledněny v doporučeních pro jednotlivé země; zdůrazňuje, že je především nutné, aby nový akční plán zahrnoval i meziodvětvové hledisko; vyzývá Komisi a členské státy, aby zapojily sociální partnery a organizace občanské společnosti do tvorby nových politik, které mají odstranit rozdíly v odměňování žen a mužů a zlepšit a dále rozvíjet statistiky, výzkum a analýzy za účelem lepšího měření a sledování pokroku při odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů, přičemž zvláštní pozornost by měly věnovat skupinám, které jsou vystaveny vícenásobné a diskriminaci a diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; vyzývá Komisi, aby věnovala pozornost faktorům, které vedou k rozdílu ve výši důchodů, a aby podpořila členské státy v přijímání opatření k jejich snížení tím, že zavede ukazatele rozdílů ve výši důchodů žen a mužů za účelem posouzení nerovností, které se nashromáždily během života žen;

56. konstatuje, že daňová politika má na různé typy domácností rozdílné dopady; zdůrazňuje, že zásadní význam pro dosažení daňové spravedlnosti pro ženy může mít individuální zdanění; poukazuje na to, že určité formy zdanění mají negativní dopad na zaměstnanost žen a jejich ekonomickou nezávislost, a konstatuje, že daňové politiky by měly být optimalizovány, aby posílily pobídky pro účast žen na trhu práce; upozorňuje na možné negativní důsledky společného zdanění pro rozdílné důchody mužů a žen; zdůrazňuje, že daňové systémy by měly upustit od předpokladu, že domácnosti

Čtvrtek 21. ledna 2021

shromažďují a sdílejí své finanční prostředky rovným dílem; zdůrazňuje dopad menstruační chudoby na mnoho evropských žen v důsledku nákladných menstruačních hygienických výrobků a jejich vysokého zdanění v mnoha členských státech, a proto naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly opatření proti této nepřímé daňové diskriminaci a menstruační chudobě;

57. připomíná, že finanční a daňové politiky mají výraznou genderovou složku; vítá závazek Komise k začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do celého VFR, a zejména do Evropského sociálního fondu plus (ESF+), s cílem prosazovat opatření podporující účast žen na trhu práce, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a podnikání žen, avšak vyjadřuje politování nad nedostatečným genderovým rozpočtováním v novém VFR a ve strukturálních fondech; vyzývá Komisi, aby dále podporovala a zlepšovala genderové rozpočtování, a členské státy, aby genderové hledisko začleňovaly do daňových politik, včetně genderových auditů fiskálních politik s cílem odstranit genderovou předpojatost v oblasti daní;

58. znovu připomíná, že v různých fázích procesu evropského semestru je nutné více se zaměřit na rovnost žen a mužů, a vyzývá k tomu, aby ve strategii navazující na strategii Evropa 2020 byl zaveden pilíř rovnosti žen a mužů a zastřešující cíl pro rovnost žen a mužů; naléhavě žádá, aby do konkrétních výzev pro jednotlivé země určených ve srovnávacím přehledu sociálních ukazatelů byly začleněny jasné ukazatele rovnosti žen a mužů a aby byly vypracovány statistické metody a analýzy pro sledování pokroku při prosazování rovnosti žen a mužů z průřezového hlediska;

59. zdůrazňuje, že 70 % celosvětové pracovní síly ve zdravotnictví a sociálních službách představují ženy, které často pobírají pouze minimální mzdu a pracují za nejistých pracovních podmínek, a požaduje vyrovnávání mezd a pracovních podmínek v odvětvích, v nichž výrazně převládají ženy, jako je péče, zdravotnictví a maloobchodní prodej, odstranění rozdílů mezi muži a ženami v odměňování a důchodech i segregace na trhu práce;

60. vyzývá Komisi a členské státy, aby po konzultaci se sociálními partnery vypracovaly pokyny pro zdraví a bezpečnost na pracovišti zohledňující rovnost žen a mužů, které by se zaměřily konkrétně na profese v přední linii, aby ochránily pracovníky v těchto profesích v případě budoucích epidemií; zdůrazňuje, že změny pracovních podmínek, jako je práce z domova, na jednu stranu poskytují příležitost k pružnějšímu uspořádání pracovní doby a lepšímu vyvážení pracovního a soukromého života, avšak na stranu druhou mají dopad na možnost odpojit se od pracovních povinností a zvyšují pracovní zátěž, přičemž ženy jsou postiženy mnohem více než muži kvůli své hlavní nebo tradiční úloze v péči o domácnost a rodinu; vyzývá proto Komisi, aby předložila legislativní návrh o právu odpojit se, který by zohledňoval rovnost žen a mužů, a dále směrnici o duševním zdraví na pracovišti, která by úzkost, depresi a vyhoření uznala za nemoci z povolání, a aby vytvořila mechanismy pro prevenci a opětovné začlenění dotčených zaměstnanců do pracovního procesu;

61. vyzývá Komisi, aby přezkoumala směrnici 92/85/EHS s cílem zajistit, aby ženy v celé Evropě mohly stejnou měrou jako muži těžit z volného pohybu pracovníků ⁽³⁹⁾;

62. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy předložily vhodně koncipované politiky a reformy trhu práce založené na důkazech, které skutečně zlepší pracovní podmínky žen a zvýší kvalitu zaměstnání;

63. vyzývá Komisi, aby předložila evropskou strategii pro sociální ochranu, která by se zabývala volným pohybem pracovníků a zejména feminizací chudoby a která by kladla zvláštní důraz na domácnosti matek samoživitelek;

64. zdůrazňuje, že rovné příležitosti a vyšší účast žen na trhu práce mohou přinést více pracovních míst, hospodářskou prosperitu a konkurenceschopnost v Evropě; vyzývá Komisi a členské státy, aby stanovily cíle pro snížení počtu nejistých pracovních míst a omezení nedobrovolné práce na částečný úvazek s cílem zlepšit situaci žen na trhu práce;

65. vyzývá Komisi, aby přijala zvláštní přístup pro matky samoživitelky, které jsou obzvláště zranitelné, protože často vydělávají méně než muži a po narození dítěte s větší pravděpodobností opouští trh práce; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu posílala prosazování stávajících právních nástrojů pro přeshraniční vymáhání výživného a zvýšila povědomí veřejnosti o jejich existenci; naléhavě vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy na zjišťování praktických problémů spojených s vymáháním výživného v přeshraničních případech a aby vyvinula nástroje k účinnému vymáhání platebních povinností;

⁽³⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem (Úř. věst. L 128, 30.4.2014, s. 8).

Čtvrtek 21. ledna 2021

66. konstatuje, že účast žen na trhu práce je nižší než účast mužů; zdůrazňuje, že je důležité snížit zdanění příjmů, má-li se podpořit účast na trhu práce;

67. naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly další kroky v boji proti diskriminaci žen na trhu práce;

68. připomíná přetrvávající nerovnosti ve světě práce, pokud jde o příjmy, kariérní vyhlídky, feminizovaná odvětví, přístup k sociální ochraně, vzdělávání a odbornou přípravu; připomíná, že všechny tyto aspekty je třeba řešit v zájmu dosažení rovnosti žen a mužů;

69. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily rovnou účast a rovné příležitosti na trhu práce pro muže i ženy a aby se zabývaly feminizací chudoby ve všech jejích formách, včetně chudoby ve starším věku, zejména tím, že budou zohledňovat otázky genderu v adekvátních důchodových nárocích a přístupu k nim s cílem odstranit rozdíl ve výši důchodů žen a mužů; dále je vyzývá, aby zlepšovaly pracovní podmínky ve feminizovaných odvětvích a povoláních, jako jsou pohostinství, cestovní ruch a úklidové a pečovatelské služby; zdůrazňuje, že je důležité řešit kulturní problém podhodnocování povolání, která vykonávají převážně ženy, a že je nutné bojovat proti takovýmto stereotypům a nadměrně vysokému zastoupení žen v atypických formách práce; vyzývá členské státy, aby zajistily rovné zacházení s migrujícími ženami (rovněž revizí systému uznávání odborných kvalifikací) a s dalšími zvláště zranitelnými skupinami žen; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily rozsah kolektivního vyjednávání na odvětvové úrovni a zapojení sociálních partnerů do tvorby politik, což by podpořilo stabilní a kvalitní zaměstnání; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí strategie, které povzbudí a podpoří podnikatelské iniciativy žen;

70. konstatuje, že rostoucí zakázková ekonomika doléhá na pracovníky, kteří jsou slaběji zastoupeni odborovými svazy a kterým hrozí nejistá pracovní místa v důsledku faktorů, jako je nestabilní pracovní doba a příjem, nedostatečné zajištění zaměstnaneckých práv, nejisté sociální zabezpečení a důchody nebo nedostatečný přístup k profesnímu rozvoji a rekvalifikaci; je znepokojen tím, že související nejistota a nestabilita, kterou zhoršuje omezení volného pohybu osob v důsledku současné krize, má obzvláště negativní dopad na ženy, které nadále nesou břemeno péče na velmi genderově strukturovaném trhu práce, zejména na ženy, které se potýkají s průřezovými formami diskriminace; vyzývá členské státy, aby uplatňovaly cílená opatření sociální ochrany žen samostatně výdělečně činných a žen zaměstnaných v zakázkové ekonomice; vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala uplatňování směrnice 2010/41/EU;

71. vítá, že se Komise zavázala přijmout akční plán pro provádění evropského pilíře sociálních práv; zdůrazňuje, že je třeba začlenit hledisko rovnosti žen a mužů uplatňováním meziodvětvového přístupu v souladu se zásadami 2 a 3 tohoto pilíře;

72. zdůrazňuje, že rozdíly v odměňování žen a mužů v mediálním prostředí jsou vysoké a že novinářky jsou častěji než muži vystaveny obtěžování, násilí, sexismu a diskriminaci; připomíná druhou kapitolu evropského pilíře sociálních práv o spravedlivých pracovních podmínkách; vyzývá proto členské státy, aby chránily právo všech mediálních pracovníků na spravedlivé a bezpečné pracovní podmínky;

73. vyzývá členské státy, aby přijaly opatření, která migrantkám a uprchlicím zajistí přístup ke zdravotní péči, zaměstnání, potravinám a informačním službám a zmírní rizika při zajišťování ochrany, zejména násilí mezi muži a ženami a obchodování se ženami;

74. vybízí členské státy, aby přijaly rozhodná opatření k postihu podniků, které nedodržují pracovníprávní předpisy a odlišně zacházejí s muži a ženami; dále se domnívá, že finanční prostředky EU by se měly podmíněně přidělovat podnikům, které dodržují vysoké pracovní standardy a nediskriminují ženy;

75. naléhavě žádá Komisi, aby se zasazovala o zvýšení počtu žen v ekonomických rozhodovacích pozicích zdůrazněním jeho hospodářských a společenských výhod a sdílením osvědčených postupů, např. veřejných indexů výsledků společností v otázce rovného postavení; naléhavě žádá Komisi, aby pokračovala ve spolupráci s členskými státy i se současným a příštím předsednictvím EU, neboť je naléhavě nutné překonat patovou situaci v Radě a přijmout směrnici o zastoupení žen v řídicích a dozorcích orgánech, a aby společně s členskými státy vypracovala strategii pro smysluplné zastoupení žen z různých prostředí v rozhodovacích funkcích, a to i ve všech orgánech a institucích EU;

76. připomíná, že nedostatečné zastoupení žen ve veřejném a politickém životě oslabuje řádné fungování demokratických institucí a procesů; vyzývá proto členské státy, aby podněcovaly a podporovaly opatření k usnadnění vyvážené účasti mužů a žen na rozhodování na celostátní, regionální a místní úrovni;

Čtvrtek 21. ledna 2021

77. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření k boji proti tzv. skleněnému stropu, jako je dlouhá rodičovská dovolená, přístup ke kvalitní a cenově dostupné péči o děti a odstranění všech forem přímé a nepřímé diskriminace při povyšování na trhu práce;

78. vítá podporu rovného zastoupení žen a mužů ve volených orgánech, jako je Evropský parlament; žádá zavedení závazných opatření, např. kvót, a zdůrazňuje, že Parlament v tomto ohledu musí sloužit jako vzor; dále vítá, že Komise oznámila, že hodlá jít příkladem při obsazování vedoucích pozic, a vyzývá ji, aby vypracovala strategie, které zaručí smysluplné zastoupení žen z různých prostředí v jejich rozhodovacích funkcích; bere na vědomí úsilí, které bylo v tomto ohledu vynaloženo pro sestavování současné Komise, a zdůrazňuje, že stejně ambiciózně musí jednat i Parlament; vyzývá členské státy, aby ve svých volebních systémech zavedly závazné kvóty s cílem zajistit rovné zastoupení žen a mužů v evropských i vnitrostátních parlamentech;

79. vítá závazek Komise podporovat účast žen jako voliček a kandidátek ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je třeba revidovat volební zákon, aby bylo možné dočasně nahradit poslankyně a poslance Evropského parlamentu, kteří využívají svého práva na mateřskou, otcovskou nebo rodičovskou dovolenou; vyzývá Komisi, aby volební zákon odpovídajícím způsobem revidovala, a žádá Radu, aby tuto revizi schválila;

80. vyzývá k tomu, aby ženy mohly uskutečňovat své životní plány i ve venkovských a periferních oblastech; upozorňuje, že k tomu je zapotřebí vybudovat nezbytnou infrastrukturu, vytvořit nové oblasti podnikání, usnadnit návrat žen do zaměstnání a podněcovat spolupráci široké škály partnerů, aby byl podpořen, usnadněn a prosazován přístup těchto žen na trh práce, aby byly zajištěny rovné příležitosti a aby byla zlepšena sociální soudržnost na vesnicích;

81. zdůrazňuje aktivní a klíčovou úlohu žen v ekonomice venkovských oblastí a vyjadřuje politování nad tím, že přetrvávají značné genderové rozdíly v práci v zemědělství a v přístupu k sociálnímu zabezpečení, vzdělávání, mateřské dovolené a starobním důchodům; vyzývá Komisi, členské státy a regionální a místní orgány, aby podporovaly projekty určené pro ženy a zaměřené především na vytváření inovačních zemědělských činností ve venkovských oblastech a oblastech potýkajících se s odlivem obyvatel, s cílem posílit jejich pozici na zemědělském trhu, což může přispět ke vzniku nových pracovních míst; dále vyzývá Komisi, aby určila možnosti financování v rámci druhého pilíře SZP s cílem zlepšit přístup žen k půdě a řešit jejich pracovní podmínky ve venkovských oblastech, zejména podmínky sezónních pracovníků;

82. vyzývá Komisi, aby intenzivněji pracovala na předložení konkrétních opatření a zvláštních fondů pro boj proti feminizaci chudoby a nejisté práce a aby zvláštní důraz kladla na ženy, které se potýkají s vícenásobnou diskriminací;

83. opakuje svou výzvu Komisi a členským státům, kterou již uvedl v usnesení ze dne 28. dubna 2016 o pracovnících v domácnosti a pečovatelkách v EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby zavedla rámec pro profesionalizaci domácí práce a péče, který povede k uznávání a standardizaci příslušných povolání a dovedností a k budování kariéry, a aby vybídla členské státy k tomu, aby zavedly systémy pro profesionalizaci, odbornou přípravu, soustavný rozvoj dovedností a uznávání kvalifikací žen zajišťujících domácí práce a pečovatelské služby a aby vytvořily veřejné agentury práce s cílem posílit profesionalizaci;

84. vyzývá členské státy, aby v rámci scénických umění podporovaly a rozvíjely politiky, které budou dodržovat hodnotu rovných příležitostí a rovnost žen a mužů ve všech činnostech a které budou klást důraz na snížení negativních dopadů dlouhodobých rozdílů a nerovností, jako jsou např. rozdíly mezi muži a ženami v hudebním odvětví, v němž je ve všech regionech a v Evropě zastoupeno přibližně 70 % mužů a 30 % žen, přičemž ženy představují nejvýše 20 % registrovaných skladatelů a textařů, v průměru mají o 30 % nižší příjmy než muži pracující v tomto odvětví, jsou autorkami pouze 2,3 % klasických děl uváděných na koncertech a vlastní pouze 15 % nahrávacích společností;

85. je znepokojen omezenou sociální mobilitou žen, která jim brání v mobilitě pracovních sil; zdůrazňuje, že v EU je třeba zlepšit příležitosti pro mobilitu pracovní síly;

Čtvrtek 21. ledna 2021

Digitální politiky pro rovnost žen a mužů

86. vyjadřuje politování nad nedostatečným zastoupením žen v digitální ekonomice, odvětví umělé inteligence a IKT a v oborech STEM (přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematika) a upozorňuje na riziko, že tato skutečnost může posilovat a kopírovat stereotypy a genderovou předpojatost při programování umělé inteligence a vytváření dalších programů; upozorňuje na možné přínosy a příležitosti, ale i potenciální problémy, které ženám a dívkám přináší digitalizace, a naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila přijetí konkrétních opatření pro začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do provádění strategie pro jednotný trh a digitální agendy, která by s dostatečným předstihem zabránila jakýmkoli negativním dopadům digitalizace na ženy a dívky a zajistila jasné propojení mezi závazky k opuštění stereotypů a komplexními opatřeními, jež zajistí nezávislost žen při vytváření digitálního trhu práce; žádá Komisi, aby navrhla konkrétní opatření pro přeměnu technologií a umělé inteligence na nástroje sloužící k vymýcení genderových stereotypů, které dívkám a ženám umožní studovat obory STEM a IKT a setrvat na této profesní dráze;

87. žádá Komisi a členské státy, aby řešily horizontální a vertikální segregaci v zaměstnání a diskriminační praktiky při rozhodování o přijetí do zaměstnání a kariérním postupu, včetně politik na podporu začlenění žen z marginalizovaných skupin na pracovní trh;

88. požaduje, aby byly dále bourány tradiční genderové modely a přiřazování povolání a činností podle pohlaví s cílem překonat přetrvávající předsudky a genderové stereotypy; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité, aby si to uvědomili všichni, kdo jsou zapojeni do procesu volby studijního zaměření a profesní dráhy;

89. zdůrazňuje, že je důležité, aby starší ženy, ženy ve venkovských oblastech a ženy a dívky ve znevýhodněném postavení, pro něž jsou nové technologie hůře dostupné, měly přístup k digitálním dovednostem a mohly je rozvíjet, aby zůstaly spojeny s aktivním životem a mohly snáze udržovat kontakty s přáteli a příbuznými;

90. vítá závazek Komise využívat program Horizont Evropa k poskytnutí poznatků a řešení případných genderových předsudků v oblasti umělé inteligence; žádá však, aby byly veškeré možné finanční prostředky využity na podporu projektů, které motivují dívky a ženy ke zlepšení jejich digitálních dovedností a znalosti oborů STEM;

91. konstatuje, že v případě událostí, jako je pokračující koronavirová pandemie, roste význam a příležitost pro práci na dálku a práci z domova; vyzývá Komisi, aby do strategie začlenila úlohu práce na dálku a práce z domova jako důležitý faktor pro sladění pracovního a soukromého života;

Začleňování genderového hlediska do všech politik EU a financování politik v oblasti rovnosti žen a mužů

92. zdůrazňuje, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a genderové rozpočtování jsou klíčovými nástroji k posouzení a zaměření účinků různých politických opatření a využívání rozpočtu na muže a ženy a měly by být využívány během celého procesu tvorby politik a rozpočtových opatření;

93. připomíná význam systematického začleňování genderového hlediska pro dosažení rovnosti žen a mužů; vítá proto nově vytvořenou pracovní skupinu Komise pro rovnost a žádá, aby byla řádně vyškolená a aby jí byly poskytnuty potřebné zdroje; vyzývá tuto pracovní skupinu, aby pravidelně informovala Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví o své činnosti; zdůrazňuje význam transparentnosti a zapojení organizací bojujících za práva žen a organizací občanské společnosti z různých prostředí; naléhavě žádá Komisi, aby přijala ustanovení, která generálním ředitelstvím uloží povinnost přihlížet k příspěvkům pracovní skupiny, a aby připravila školení pro všechny zaměstnance a postupy sledování a hodnocení toho, jak je zohledňována rovnost žen a mužů v souladu s jejím mandátem;

94. vyzývá Komisi, Parlament a Radu, aby vytvořily tematický podprogram pro ženy ve venkovských oblastech, a to prostřednictvím strategických plánů společné zemědělské politiky, které jsou financovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV); zdůrazňuje, že tento podprogram by měl usilovat o podporu zaměstnanosti žen a podnikání žen využitím příležitostí spojených s agroturistikou a rozvojem digitálních vesnic, měl by zlepšovat přístup zemědělek k půdě, úvěrovým a finančním nástrojům a jejich dovednosti a výkonnost prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy a poradenských služeb, větší účast v místních akčních skupinách a rozvoj místních partnerství v rámci programu Leader; v této souvislosti vyzývá k vyčlenění finančních prostředků EU na zlepšení životních a pracovních podmínek ve venkovských oblastech, včetně lepšího přístupu ke službám a rozvoje infrastruktury, se zvláštním zaměřením na přístup k širokému širokopásmovému internetu, jakož i na podporu podnikatelských iniciativ a přístupu k úvěrům, čímž se posílí postavení žen ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy,

Čtvrtek 21. ledna 2021

aby si vyměňovaly osvědčené postupy ohledně zaměstnaneckého statusu pro manželky vypomáhající v zemědělství a vyřešily tak otázku práv žen na sociální zabezpečení, včetně mateřské dovolené nebo nároku na důchod, a žádá Komisi, aby v tomto ohledu vypracovala pokyny;

95. vyzývá Komisi, aby podporovala podnikání žen a jejich přístup k půjčkám a kapitálovému financování z programů a fondů EU; vítá záměr Komise zavést v roce 2020 nová opatření na podporu začínajících podniků a inovativních malých a středních podniků řízených ženami a posílit rovnost žen a mužů v rámci programu Horizont Evropa; zdůrazňuje, že požadavek, aby žadatelé předkládali plány na prosazování rovnosti žen a mužů, je zásadním nástrojem pro pokrok v této oblasti; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit povědomí o stávajících a budoucích možnostech financování žen a dívek podnikatelek z prostředků EU a více zviditelnit ženy ve vedoucích pozicích, aby se vytvořily silné modely hodné následování a překonaly stávající stereotypy;

96. zdůrazňuje, že reakce na epidemii způsobenou onemocněním COVID-19 by měla být využita k vytvoření dodatečných rozpočtových zdrojů, které by členské státy mohly uvolnit na podporu obětí násilí;

97. je hluboce znepokojen skutečností, že Zelená dohoda pro Evropu a související iniciativy nezahrnují genderové hledisko ani žádný odkaz na rovnost žen a mužů; naléhavě žádá, aby bylo hledisko rovnosti žen a mužů začleňováno do politik EU v oblasti životního prostředí a klimatu, jako je Zelená dohoda, a zdůrazňuje, že do všech těchto politik se musí promítat posouzení dopadů s cílem zajistit, aby byly řešeny stávající nerovnosti mezi ženami a muži a další formy sociálního vyloučení; vyzývá Komisi, aby posílila finanční a institucionální podporu pro prosazování genderově spravedlivých klimatických opatření, zavedla důsledná politická opatření na podporu rovné účasti žen v rozhodovacích orgánech a na vnitrostátní a místní úrovni politiky v oblasti klimatu, neboť to má zásadní význam pro dosažení klimatické spravedlnosti, a vyzývá k tomu, aby byly ženy a dívky uznávány a podporovány jako aktérky změn;

98. vyzývá Komisi, aby navrhla plán pro splnění závazků obnoveného akčního plánu pro rovnost žen a mužů, který byl dohodnut na konferenci COP25, a vytvořila stálé kontaktní místo EU pro rovnost žen a mužů a změnu klimatu s dostatečnými rozpočtovými zdroji, aby bylo možné provádět a sledovat opatření v oblasti klimatu zodpovědná z hlediska rovnosti žen a mužů v EU i ve světě;

99. zdůrazňuje, že je třeba, aby byly navýšeny zdroje dostupné pro programy EU, které se věnují podpoře genderové rovnosti a práv žen; vyzývá Komisi, aby zintenzivnila úsilí o uplatňování genderového rozpočtování jako nedílné součásti rozpočtového procesu ve všech jeho fázích a rozpočtových položkách a aby vytvořila samostatné rozpočtové položky určené pro cílená opatření; zdůrazňuje, že by v souvislosti s každým novým opatřením, mechanismem nebo strategií mělo být vypracováno posouzení genderového dopadu; v této souvislosti vyzývá Komisi a Radu, aby investovaly do odvětví pečovatelských služeb a přijaly Evropskou dohodu v oblasti péče, která by doplňovala Zelenou dohodu pro Evropu; vítá skutečnost, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů bude ve VFR poprvé v historii horizontální prioritou a bude doprovázeno důkladným posouzením dopadů na rovnost žen a mužů a monitorováním programů;

100. vyzývá Komisi, aby při utváření nejnovějších evropských politik a strategií, které v dlouhodobém horizontu přispějí ke zvýšení hospodářské nezávislosti žen a snížení nerovností v této oblasti, zohledňovala rovnost žen a mužů a hledisko životního cyklu;

101. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření, která zajistí, aby mohly ženy využívat příležitostí, které přináší ekologická transformace; zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů by měla být začleňována do politik zaměstnanosti souvisejících s udržitelností a spravedlivým přechodem, aby tak byly prováděny politiky, které umožní náležitou rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, a aby byla zajištěna stejná odměna, důstojný příjem, osobní rozvoj a odpovídající sociální ochrana; naléhavě vyzývá k tomu, aby projekty financované v rámci programů v oblasti životního prostředí a přístup k investicím na opatření v oblasti klimatu zahrnovaly hledisko rovnosti žen a mužů;

102. žádá členské státy a Komisi, aby obecně posílily rovnost žen a mužů a postavení žen v oblasti sportu, a to s ohledem na silnou a nepopíratelnou úlohu sportu, který může ženám a dívkám pomoci při rozbíjení genderových stereotypů, budování sebevědomí a při posilování jejich vůdčích dovedností; žádá členské státy a Komisi, aby poskytl účinné platformy, které podpoří ženské vzory a ženy v řídicích pozicích a jež zajistí mezinárodní, celostátní a místní dosah; žádá členské státy, aby podporovaly a vytvářely politiky k boji proti rozdílným v odměňování a výhrách na základě pohlaví a proti veškerému násilí vůči ženám a dívkám v oblasti sportu a aby zajistily, že bude ženám ve sdělovacích prostředcích zaměřených na sport věnována větší pozornost a budou více zastoupeny v rozhodovacích pozicích v této oblasti; vyzývá Evropskou komisi, aby oblast sportu začlenila do plánované kampaně proti stereotypům;

Čtvrtek 21. ledna 2021

103. vyzývá EU, aby rámci reakci na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 přijala meziodvětvové hledisko a hledisko rovnosti žen a mužů a aby vyčlenila značné finanční prostředky z nástroje na podporu oživení a odolnosti na opatření v oblasti rovnosti žen a mužů, zejména ve vysoce feminizovaných odvětvích, a na další pokrok v oblasti práv žen; vyzývá k tomu, aby financování bylo založeno na měřitelné zásadě začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, jejímž prostřednictvím lze zaručit spravedlivé, přiměřené a soudržné rozdělování finančních prostředků; dále žádá, aby byl vytvořen zvláštní koronavirový fond pro rovnost žen a mužů, který by podpořil boj proti stávajícím nerovnostem;

104. naléhavě vyzývá k důslednějšímu začlenění hlediska rovnosti žen a mužů do nadcházející strategie pro rovnost osob se zdravotním postižením 2021, přičemž je třeba věnovat náležitou pozornost zlepšení přístupu na trh práce prostřednictvím cílených opatření a akcí;

105. připomíná své usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o situaci zdravotně postižených žen⁽⁴⁰⁾; naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období po roce 2020 předložila konsolidovaný návrh na zavedení pozitivních opatření zaměřených na ženy se zdravotním postižením s cílem zajistit jejich plné a efektivní zapojení do pracovního trhu a odstranit diskriminaci a předsudky, jimž čelí, včetně opatření na podporu zaměstnanosti, odborné přípravy, pracovního zařazení, rovných profesních příležitostí, rovného odměňování, přístupu k přiměřeným podmínkám na pracovišti a dalšího vzdělávání, přičemž by tento návrh měl věnovat pozornost jejich digitálnímu začlenění a potřebě zajistit rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem; rovněž žádá, aby opatření týkající se rozdílu v odměňování žen a mužů, v důchodech a v rozdělení pečovatelských povinností výslovně řešila potřeby rodičů a pečovatelů o děti se zdravotním postižením, zejména žen a domácností s jedním rodičem; bere na vědomí potřebu záruky pro práva osob se zdravotním postižením, jež bude zahrnovat zvláštní opatření, která se budou zabývat potřebami žen s postižením, a nutnost posílení záruky pro mladé lidi;

106. žádá Komisi, aby se zaměřila především na ženy v nejzranitelnější situaci; vyzývá proto k tomu, aby Komise zajistila, že v rámci žádného z příslušných opatření této strategie nezůstane žádná žena opomenuta;

107. upozorňuje na nedostatečné zohledňování hlediska rovnosti žen a mužů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů by měla být zohledňována při tvorbě všech politik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a strategií prevence ve všech oborech, včetně nadcházejícího přezkumu strategického rámce pro zdraví a bezpečnost při práci po roce 2020; naléhavě vyzývá Komisi, členské státy a sociální partnery, aby považovali za nemoci z povolání a nemoci související s povoláním i další nemoci, jež mezi ně dosud nejsou řazeny a vyskytují se převážně ve feminizovaných zaměstnáních, jakož i nemoci, které se týkají konkrétně žen, aby zohledňovali rovnost žen a mužů v oblasti zdraví a bezpečnosti v povoláních, v nichž převládají muži, v případech, kdy stále existuje mnoho nedostatků, mimo jiné pokud jde o sanitární zařízení, pracovní vybavení nebo osobní ochranné prostředky, a aby zajistili ochranu matek a bezpečnost na pracovišti a opatření týkající se návratu do práce po mateřské dovolené a aby vyhodnocovali pracovní rizika ve feminizovaných odvětvích, včetně práce v domácnosti a péče;

108. žádá Komisi, aby s ohledem na prokazatelné přínosy mateřského mléka pro novorozence podporovala kojení, zejména v případě předčasně narozených dětí; vyzývá Komisi, aby podporovala politiku zajištění výživy předčasně narozených dětí kojením a dárcovstvím mateřského mléka a aby podporovala přeshraniční využívání mléčných bank s cílem zajistit, aby ženy v příhraničních regionech mohly tuto podporu v případě potřeby využít;

109. naléhavě požaduje, aby všechny obecné iniciativy v oblasti rovnosti žen a mužů podporované v rámci Evropské unie zahrnovaly hledisko zdravotního postižení; naléhavě požaduje, aby byla zaručena ochrana obětí genderové podmíněného násilí se zdravotním postižením, které jsou v opatrovnictví nebo v jiném režimu omezené způsobilosti k právním úkonům, přičemž za tímto účelem požaduje, aby měla tato skupina osob účinný přístup ke spravedlnosti a ke vzdělávání a byly posíleny kapacity odborníků zvláštních služeb, kteří jsou zapojeni do příslušných postupů (jako jsou odborníci v oblasti trestního soudnictví nebo zdravotnictví); naléhavě požaduje vytvoření přístupného vzdělávacího systému, který nebude zatížen stereotypy a dívkám a ženám se zdravotním postižením umožní zvolit si studijní obor a pracovní oblast podle jejich přání a nadání, aniž by je omezovala nepřístupnost, předsudky a stereotypy; podporuje účast žen se zdravotním postižením coby modelů změn v hnutích za rovnost žen a mužů a za práva žen; naléhavě požaduje, aby ženy a dívky se zdravotním postižením, včetně těch, které se nacházejí v pečovatelských zařízeních, byly zahrnuty do všech plánů členských států v oblasti prevence rakoviny prsu a děložního čípku a aby byla tato skupina zahrnuta do všech programů boje proti HIV/AIDS a dalších programů zaměřených na vymýcení sexuálně přenosných nemocí; naléhavě požaduje, aby všechny ukazatele a shromážděné údaje týkající se rovnosti žen a mužů byly rozčleněny podle věku, zdravotního postižení a pohlaví;

⁽⁴⁰⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 164.

Čtvrtek 21. ledna 2021

Boj proti odmítavým reakcím vůči rovnosti žen a mužů

110. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy, Komise a klíčové zúčastněné strany (jako jsou zdravotníci, regulátoři a organizace) prováděly pravidelné výměny osvědčených postupů souvisejících s genderovými aspekty v oblasti zdraví včetně pokynů pro komplexní výchovu týkající se sexuality a vztahů, s otázkami sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a s reakcemi na epidemie, které zohledňují genderové otázky; vyzývá Komisi, aby během provádění stávající strategie pro rovnost žen a mužů zavedla další opatření a zajistila podporu, která zaručí sexuální a reprodukční zdraví a práva, a aby do své příští strategie EU v oblasti zdraví zahrnula sexuální a reprodukční zdraví a práva; vyzývá Komisi, aby podporovala členské státy při posilování jejich systémů zdravotní péče a zajišťování kvalitního a univerzálního přístupu ke všem zdravotnickým službám a aby snížila rozdíly v přístupu ke službám zdravotní péče, včetně služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, mezi členskými státy i v rámci nich; v této souvislosti žádá členské státy, aby zajistily bezpečný, včasný a plný přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům a k nezbytné zdravotní péči;

111. žádá proto Komisi, aby se v rámci nadcházející strategie EU v oblasti zdraví zabývala nerovnostmi v oblasti zdraví, která by se měla zaměřit na přístup ke zdravotní prevenci ve všech fázích života a na zdraví a bezpečnost žen na pracovišti, a aby byla v evropském plánu boj proti rakovině věnována zvláštní pozornost rovnosti žen a mužů; znovu poukazuje na význam, který má lékařství a výzkum zohledňující hledisko genderové rovnosti, a proto zdůrazňuje, že je třeba podporovat investice do rozdílů mezi muži a ženami, pokud jde o jejich zdraví, a to prostřednictvím programu Horizont Evropa, aby tak zdravotnické systémy mohly lépe reagovat na rozdílné potřeby žen a mužů;

112. vyzývá Komisi, aby podporovala výzkum v oblasti nehormonální antikoncepce pro ženy, který by jim poskytl více alternativ, a aby podporovala výzkum antikoncepčních přípravků pro muže, a to s cílem zajistit rovnost v přístupu k antikoncepčním přípravkům a jejich používání a sdílenou odpovědnost;

113. požaduje, aby byli podporováni obhájci práv žen a organizace pro práva žen v EU a ve světě, včetně organizací zabývajících se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy a situací a právy osob LGBTI+, a to prostřednictvím zvýšené a vyhrazené finanční podpory v příštím VFR; mimoto poukazuje na jejich finanční obtíže vyplývající ze současné krize a vyzývá k navýšení financování, aby bylo možné dostatečně financovat pokračování jejich činnosti; je hluboce znepokojen odporem proti etablovaným právům žen a rovnosti žen a mužů v některých členských státech a zejména pokusy o další kriminalizaci potratů a omezení přístupu mladých lidí ke komplexní sexuální výchově v Polsku a také přijatou reformou, která útočí na práva transgenderových a intersexuálních osob v Maďarsku; požaduje průběžné monitorování situace, pokud jde o práva žen a genderovou rovnost, včetně dezinformačních a zpátečnických iniciativ ve všech členských státech, a žádá, aby byl vytvořen výstražný systém, který na regresivní vývoj upozorní; vyzývá Komisi, aby podporovala studie analyzující vazbu mezi protidemokratickými hnutími a útoky a dezinformačními kampaněmi zaměřenými na práva žen a rovnost žen a mužů a demokracii, a vyzývá Komisi, aby analyzovala jejich hlavní příčiny a posílila své úsilí v boji proti nim, včetně ověřování faktů, protiargumentů a kampaní ke zvýšení informovanosti;

114. vyzývá Komisi, aby realizovala celosvětovou kampaň proti rostoucím útokům, kterým uvedené osoby čelí, a aby zajistila propuštění obránců lidských práv a věnovala zvláštní pozornost obhájcem práv žen; vyzývá k tomu, aby byla do obecných zásad EU týkajících se obhájců lidských práv okamžitě začleněna příloha, jejímž účelem bude uznat a rozvíjet další strategie a nástroje s cílem lépe a účinněji reagovat na konkrétní situace, hrozby a rizikové faktory, jimž čelí obránci lidských práv, a předcházet jim;

115. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby chránily ženy, které jsou obzvláště ohroženy vícenásobnou diskriminací, a uznaly přitom průřezové formy diskriminace, jimž ženy čelí na základě pohlaví, etnického původu, státní příslušnosti, věku, zdravotního postižení, sociálního postavení, sexuální orientace a genderové identity a migračního statusu, a aby zajistily, že realizovaná opatření zohlední konkrétní potřeby těchto skupin a budou na ně reagovat;

Čtvrtek 21. ledna 2021

116. připomíná své usnesení ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů⁽⁴¹⁾ na období po roce 2020, v němž se uvádí, že ve většině členských států se nikterak nezlepšil přístup k zaměstnání, že panují vážné obavy v souvislosti s bydlením a že v odstraňování chudoby bylo dosaženo jen nepatrného pokroku a že je zapotřebí silný genderový rozměr v rámci EU; je znepokojen verbálními projevy nenávisti proti Romům v souvislosti s pandemií COVID-19 a dodatečnými omezeními, která některé členské státy zavedly s cílem zavést karanténu v romských komunitách, a obává se negativních důsledků pro nejohroženější skupiny mezi Romy, jako jsou dívky, mladé ženy, starší ženy, osoby se zdravotním postižením nebo osoby LGBTIQ+; vítá přijetí strategického rámce EU pro rovnost a začlenění Romů, jenž umožňuje analyzovat dopad koronaviru na romské komunity a přijmout opatření s cílem zabránit tomu, aby sílily protiromské nálady;

117. naléhavě vyzývá Komisi, aby vytvořila konkrétní rámec pro práva a ochranu sexuálních pracovníků během krize i po ní; dále trvá na tom, že je důležité začlenit opatření a strategie, které řeší diskriminaci, jíž čelí sexuální pracovníci, pokud jde o přístup k financování, bydlení, zdravotní péči, vzdělávání a jiným službám;

118. zdůrazňuje, že audiovizuální a tištěná média jsou jedním z odvětví, které má značný kulturní, společenský a hospodářský význam, a to jak při zrcadlení, tak při formování společnosti a kultury; vyjadřuje politování nad tím, že zastoupení žen na klíčových tvůrčích postech v tomto odvětví je extrémně nízké, což platí i pro filmový průmysl v Evropě a na celém světě; vyzývá Komisi, aby řešila genderové stereotypy ve sdělovacích prostředcích a podporovala genderově vyvážený obsah; zdůrazňuje, že je důležité podporovat mediální gramotnost a poskytnout všem příslušným zúčastněným stranám iniciativy v oblasti mediálního vzdělávání zohledňujícího rovnost žen a mužů; vyzývá členské státy, aby přijaly právní předpisy zakazující sexistickou reklamu ve sdělovacích prostředcích a podporovaly odbornou přípravu a praktické vzdělávání v oblasti genderových stereotypů ve školách zaměřených na žurnalistiku, komunikaci, sdělovací prostředky a reklamu; vyzývá Komisi, aby pomáhala sdílet osvědčené postupy v oblasti sexistické reklamy; žádá členské státy, aby koncipovaly a prováděly politiky k vymýcení přetrvávajících nerovností v rámci celého audiovizuálního odvětví s cílem poskytnout a zlepšit příležitosti pro ženy a dívky;

Rovnost žen a mužů prostřednictvím vnějších vztahů

119. v souladu s článkem 8 Smlouvy o fungování EU, který uvádí, že EU při všech svých činnostech usiluje o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy, požaduje soudržnost a vzájemné posílení vnitřních a vnějších politik EU, pokud jde o zásady týkající se vícenásobné diskriminace, začleňování genderového hlediska a rovnosti žen a mužů, boj proti genderovým stereotypům a normám i proti škodlivým praktikám a diskriminačním zákonům a podporu žen při rovném využívání všech lidských práv prostřednictvím vnějších vztahů; v této souvislosti zdůrazňuje zejména obchodní politiky EU, rozvojovou spolupráci a politiky v oblasti lidských práv; zdůrazňuje základní úlohu, kterou má posílení postavení žen, pokud jde o účinné provádění rozvojových politik; připomíná význam vzdělávání pro zlepšení postavení žen a dívek jak v EU, tak v partnerských zemích; zdůrazňuje, že vzdělávání je nejen právem, ale i klíčovým nástrojem pro boj proti sňatkům v raném věku a nuceným sňatkům a těhotenství dospívajících žen a dívek; trvá na tom, že je třeba, aby vnější politika EU přednostně pomáhala udržet dívky ve školách a zajišťovala pokračování jejich vzdělávání v partnerských zemích; vítá obnovený závazek k právům žen a dívek a odkaz na cíle udržitelného rozvoje, zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 5, coby klíčový rámec pro strategii pro rovnost žen a mužů;

120. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy sledovala a usilovala o plné provádění Pekingské akční platformy, akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji ICDP a výsledků jejich hodnotících konferencí a všech cílů udržitelného rozvoje, včetně cílů 3.7 a 5.6, jak v rámci EU, tak mimo ní, a to za použití ukazatelů v souladu s rámcem OSN pro globální ukazatele cílů udržitelného rozvoje;

121. vítá nový akční plán pro rovnost žen a mužů III (GAPIII) coby klíčový nástroj pro podporu rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen a dívek v rámci vnějších vztahů; zdůrazňuje, že tento dokument musí být doprovázen jasnými, měřitelnými a časově vymezenými ukazateli, včetně rozdělení úloh a odpovědnosti mezi různé aktéry; vítá skutečnost, že nový akční plán zachovává cíl, aby 85 % všech nových programů přispívalo k rovnosti žen a mužů; vyjadřuje politování nad tím, že nebyl stanoven nový cíl, aby 20 % programů mělo dosažení rovnosti žen a mužů jako hlavní cíl; požaduje, aby

⁽⁴¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0075.

Čtvrtek 21. ledna 2021

v souladu s výše uvedeným nový nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci stanovil za prioritní cíl rovnost žen a mužů a práva žen ve všech zeměpisných a tematických programech; vítá, že v institucionální kultuře útvarů Komise a Evropské služby pro vnější činnost došlo k posunu s cílem účinněji plnit závazky EU týkající se práv žen a rovnosti žen a mužů;

122. vyzývá Komisi, aby dále posílila úlohu EU jako katalyzátoru rovnosti žen a mužů na celém světě;

123. vyzývá Komisi, aby usilovala o hlubší pochopení zvláštních potřeb migrantů a žen a dívek, které hledají azyl, pokud jde o přístup ke zdravotní péči a podporu vzdělávání a finanční bezpečnosti, s cílem zabránit riziku jejich vykořisťování a zajistit dodržování jejich práv;

124. konstatuje, že se Komise musí zabývat zvláštní situací ochrany žen před genderově podmíněným násilím v přijímacích zařízeních pro migranty a žadatele o azyl, a žádá, aby byla v případě potřeby zajištěna uzpůsobená infrastruktura pro ženy a dívky a odpovídající odborná příprava pro zaměstnance těchto zařízení;

125. vítá obchodní politiku EU založenou na hodnotách s vysokou úrovní ochrany pracovních a environmentálních práv, jakož i na dodržování základních svobod a lidských práv, včetně rovnosti žen a mužů; připomíná, že do všech obchodních a investičních dohod EU musí být začleněno hledisko rovnosti žen a mužů a že tyto dohody musí obsahovat ambiciózní a právně vymahatelnou kapitolu zaměřenou na obchod a udržitelný rozvoj; vítá závazek Komise vůbec poprvé zajistit začlenění zvláštní kapitoly o obchodu a rovnosti žen a mužů do aktualizované dohody o přidružení s Chile, a to na základě stávajících mezinárodních příkladů;

126. opětovně vyjadřuje svou trvalou podporu práci Komise v této oblasti;

o

o o

127. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
